

ROČNÍK XIV • ČÍSLO 5

2. května 2020

TĚŠÍNSKÉ LISTY

INFORMAČNÍ MĚSÍČNÍK
MĚSTA ČESKÝ TĚŠÍN

**3. KVĚTEN 1945
OSVOBOZENÍ
ČESKÉHO TĚŠÍNA**

Svátek tří bratrů
až v roce 2021

Strana 7

**UČTE SE
DOMA
PRO ŽÁKY ZŠ**

**Četnická
historie**

Strana 24

**Odešel
Karel Musiol**

Strana 29

ČESKÝ TĚŠÍN

www.tesin.cz

Českotěšínská MHD aktuálně

Od soboty 25. 4. 2020 jsme obnovili odbavování cestujících veřejnosti v autobusech MHD. Je opětovně umožněn nástup pouze předními dveřmi a skončilo tak období bezplatného cestování. Došlo rovněž k rozšíření počtu spojů na jednotlivých linkách. I nadále platí, že se jezdí dle prázdninových jízdních řádů, přičemž mezi 5 a 16 hodinou jezdí všechny autobusy bez omezení. Oproti stávající situaci jsme však obnovili ranní spoj ze Žukova před pátou hodinou ranní. Po čtvrté hodině odpolední pak jezdí městem jeden autobus, který obsluhuje průmyslovou zónu v období střídání směn zaměstnanců a rovněž zajišťuje další vybrané spoje na linkách 721, 722 a 723. Aktuální jízdní řády můžete nalézt na webových stránkách dopravce Arriva - www.arriva.cz a města Český Těšín - www.tesin.cz. Žádáme cestující, aby při platbě u řidiče upřednostňovali bezhotovostní platbu. Během přepravy pak i nadále dodržujte hygienická opatření a buďte k sobě ohleduplní.

*Ing. Tomáš Hloušek,
vedoucí Oddělení dopravy*

Veřejné projednání návrhu změny č. 5 územního plánu

Veřejné projednání změny územního plánu se uskuteční dne 27. 5. 2020 v 15 hodin ve velké zasedací místnosti Městského úřadu Český Těšín, nám. ČSA 1/1.

Řešeným územím změny č. 5 ÚP Český Těšín je celé správní území města Český Těšín.

Návrh změny č. 5 územního plánu Český Těšín je vystaven k nahlédnutí **od 24. dubna do 3. června 2020:**

- **v tištěné podobě u pořizovatele**, tj. na Městském úřadě Český Těšín, Odboru územního rozvoje, nám. ČSA 1/1, 737 01 Český Těšín, dveře č. 501, v úřední dny pondělí a středu, v ostatní dny dle telefonické dohody.
- **v elektronické podobě** na úřední desce, na internetové adrese www.tesin.cz, pod odkazem Městský úřad – Úřední deska.

Návrh je dostupný ke stažení na adrese www.tesin.cz v sekci Občané / Územní plánování / Změna č. 5 územního plánu Český Těšín. Bližší informace poskytne Odbor územního rozvoje, Ing. Lucie Bury, e-mail: bury@tesin.cz, tel.: 553 035 653

*Ing. Lucie Bury,
referent Odboru územního rozvoje*

MěÚ Český Těšín obnovil činnost v plném rozsahu a spustil nový online rezervační systém

Od pondělí 20. dubna začaly na Městském úřadě v Českém Těšíně fungovat agendy v plném rozsahu, k tomu byl spuštěn i nový online rezervační systém na dopravních a správních agendách. Občané se mají možnost objednat z pohodlí domova online na úterý dopoledne na agendy řídičských průkazů, registru vozidel, občanských průkazů, cestovních dokladů, evidence obyvatel, matriky, CzechPOINTu a ověřování listin a podpisů. Mohou si zvolit z nabízených časů a mít tak jistotu, že jejich požadavek bude ten den vyřízený, navíc bez dlouhého čekání. Po provedení rezervace na webových stránkách města Český Těšín (www.tesin.cz, v levém menu v záložce „online rezervace“) obdrží občan e-mailovou zprávu s čtyřmístným kódem, který pak při příchodu na úřad zadá na vyvolávacím zařízení (tlačítko „Klienti objednaní z rezervačního systému“).

Mgr. Jana Mašková, vedoucí oddělení organizačních a správních agend

Poplatek za komunální odpad a psy bude možné zaplatit do 31. 8. 2020

Sděluje všem poplatníkům místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a místního poplatku ze psů, že v souvislosti s vyhlášeným nouzovým stavem v České republice bude Městský úřad Český Těšín u všech poplatkových povinností k výše vyjmenovaným místním poplatkům s datem splatnosti od 31. 3. 2020 do 30. 6. 2020 tolerovat úhradu do 31. 8. 2020. **Nebude vám vyměřována žádná sankce za pozdní úhradu.** Poplatek za komunální odpad nelze hradit hotově na Městském úřadě. Pro platbu využijte bezhotovostní převod na účet, úhradu složenkou na poště nebo platbu v hotovosti na pokladně Komerční banky.

*Ing. Hana Petrušková,
vedoucí finančního odboru*

Zabezpečení dopravní obslužnosti průmyslové zóny

V dubnu začaly stavební práce na ulici Lípová, kdy dojde k úpravám vozovky a přilehlého prostranství. Ulice Lípová je tak v úseku od VOP až po vjezd do Kovony uzavřena. Dopravní omezení je plánováno v termínu 20. dubna 2020 – 25. října 2020. Uzavírka bude probíhat ve dvou etapách: v období 20. 4. 2020 – 31. 7. 2020 od křižovatky s ul. Průmyslová až po vjezd do areálu VOP Group, s.r.o. a v období 1. 8. 2020 – 25. 10. 2020 od vjezdu do areálu IZS po vjezd do areálu fa VOP Group, s.r.o. V rámci rekonstrukce dojde k částečné výměně konstrukčních vrstev vozovky a následně k jejímu rozšíření na 7 m, přilehlého chodníku pak na 2 – 2,7 m. Zároveň k výstavbě nové páteřní komunikace napojené na ul. Lípovou formou stykové křižovatky. Součástí prací je rovněž komunikace určena pro pohyb chodců a cyklistů, a to úsek spojující ulici Lípovou s parkovištěm u Centra sociálních služeb na ulici Sokolovská. Průchod chodců a průjezd cyklistů nebude po stezce podél ul. Lípová omezen. Objízdná trasa bude po ul. Sokolovská, ul. Frýdecká, ul. Průmyslová a ul. Lípová.

*Ing. Robin Guziur,
referent Odboru investičního*

Slezský rynek a městská tržnice opět v provozu

Srdečně vás zveme na náš tradiční Slezský rynek, který se opět může konat na náměstí ČSA v Českém Těšíně za podmínky dodržování stanovených hygienických pravidel, za jejichž dodržování zodpovídá provozovatel, tj. Spolek českých výrobců a zemědělců z Ostravy. Nejbližší Slezský rynek se bude konat **ve čtvrtek 21. 5. 2020 od 8 do 16 hodin**. Další termíny navazují na již schválený časový harmonogram pro letošní rok. Jedná se o tyto termíny: 18.6., 23.7., 20.8., 24.9., 22.10., 19.11.. Prosinco-

vé adventy budou upřesněny později. Prodej na městské tržnici byl zahájen od 25. 4. 2020. Při prodeji budou dodržována pravidla v souladu s vládním opatřením, jako např. odstupy mezi stánkaři i mezi zákazníky nejméně 2 m, zajištění desinfekčních prostředků, rukavic, prodávát zboží bez možnosti ochutnávky nebo konzumace potravin a pokrmů nebo zkoušení oblečení na místě.

*Jarmila Smelíková,
referent Odboru místního hospodářství*

Sňatečné obřady jsou opět možné, ale v omezeném rozsahu

Vláda v rámci postupného uvolňování mimořádných opatření rozhodla, že počínaje dnem 20. dubna je opět možné konat sňatečné obřady, avšak za podmínky, že se jich zúčastní maximálně 10 osob. Těmito osobami jsou kromě snoubenců a svědků (čtyři osoby), osoba najímací za orgán veřejné moci nebo orgán církve (oddávající), matrikář a nejvýše čtyři další osoby. Toto omezení počtu účastníků se vztahuje i na cestu na sňatečný obřad. Snoubenci v průběhu sňatečného obřadu nemusí mít roušku, ostatní účastníci obřadu tuto povinnost mají. V průběhu obřadu je nutno dodržovat odstupy nejméně dva metry od jiných osob s výjimkou členů domácnosti a snoubenců.

Vláda rovněž avizovala, že pokud nedojde ke zhoršení epidemiologické situace, bude od 8. června možno konat sňatečné obřady s účastí do 50 osob.

Stanovené dny pro občanské sňatečné obřady jsou každá druhá sobota v měsíci, pokud není státním svátkem, v době od 9:00 do 13:00 hod. a každý poslední pracovní pátek v měsíci v době od 9:00 do 13:00 hod.

Máte-li zájem sjednat si sňatkový obřad za shora uvedených podmínek, kontaktujte nás telefonicky na tel. č. 553 035 417, 553 035 416 nebo e-mailem: chlebusova@tesin.cz, hamanova@tesin.cz.

Mgr. Jana Mašková, vedoucí oddělení organizačních a správních agend

Zápisy do mateřských škol

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vydalo v souvislosti s mimořádným opatřením vlády k ochraně obyvatelstva v souvislosti s koronavirem a onemocněním COVID-19, opatření k organizaci zápisů k předškolnímu vzdělávání pro školní rok 2020/2021.

Zápisy budou probíhat od 4. května do 15. května 2020, a to bez přítomnosti dětí a zákonných zástupců.

Povinnost plnit předškolní vzdělávání mají děti, které dosáhnou do 31.8.2020 pěti let.

Vzhledem k mimořádným opatřením vlády se zápisy uskuteční pouze písemnou formou, ve výjimečných případech osobní návštěvou příslušného školského zařízení.

Doklady k přijetí dítěte do mateřské školy:

- žádost o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání
- doložení řádného očkování dítěte (prohlášení, kopie očkovacího průkazu)
- rodný list dítěte (stačí odeslat jeho prostou kopii e-mailem)

Způsob podání vyplněných formulářů:

- do datové schránky příslušné základní školy
- e-mailem s elektronickým podpisem (nelze poslat jen prostý e-mail)
- poštou na adresu příslušné základní školy
- osobním podáním na příslušné základní škole (mateřské škole)
- formuláře k zápisům a bližší informace jsou uvedeny na webových stránkách základních škol

Ing. Jana Černilová, Odbor školství a kultury

4. 5. až 15. 5. 2020 - zápisy do předškolního vzdělávání ve školním roce 2020/2021

Příspěvková organizace	Mateřská škola	Kontakt	ID DS	e-mail
Základní škola a mateřská škola Český Těšín Hrabina www.zshrabina.cz	MŠ Hornická 1119/2	773 698 065	64ca3jc	skola@zshrabina.cz
	MŠ Hrabinská 1016/51			
	MŠ Ostravská 1628			
Základní škola a mateřská škola Český Těšín Kontešinec www.zskontesinec.net	MŠ Masarykovy sady 77/16	725 749 370	bxyan55	info@zskontesinec.net
	MŠ Smetanova 170/7	730 815 830		
	MŠ Dukelská 328/36	730 815 826		
	MŠ Středová 47, Koňákov	730 815 827		
	MŠ Školní 100, Mosty	730 815 828		
Základní škola s polským jazykem vyučovacím a Mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Český Těšín Havlíčkova 13 www.zsptesin.cz	MŠ Moskevská 162/1	558 764 061	kt8v7wi	skola@zptesin.cz
	MŠ Akátová 1361/17			
	MŠ Polní 1832/10			
	MŠ Hrabinská 1016/51			
Masarykova základní škola a mateřská škola Český Těšín www.masarykovazsms.cz	Firemní MŠ, Komenského 610/7	724 928 699	fnepzny	info@masarykovazsms.cz
	MŠ Akátová 1361/17			
	MŠ Frýdecká 691/34			
	MŠ Vělopolská 21, Horní Žukov			
	MŠ Albrechtická 84, Stanislavice			
Základní škola a mateřská škola Český Těšín Pod Zvonek www.podzvonek.cz	MŠ Čáslavská 1834/8	552 322 101	msexkkh	info@podzvonek.cz
	MŠ Okružní 1759, Č. Těšín			
	MŠ Pod Zvonek 91, Č. T. - Dolní Žukov			

Na základě obecně závazné vyhlášky č. 4/2017, město stanovilo společné školské obvody mateřských škol zřízených městem Český Těšín.
<http://www.tesin.cz/wp-content/uploads/2017/03/2017OZV4.pdf>

Bližší informace poskytnou: Základní školy, mateřské školy a Ing. Jana Černilová, referentka školství a kultury, Městský úřad Český Těšín, Odbor školství a kultury, tel: 553 035 303, 736 514 831, e-mail: cernilova@tesin.cz.

Spisovatel v ZŠ Pod Zvonek

Doba „koronavirová“ potřebuje i hezké vzpomínky a víru, že se zase všichni ve zdraví vrátíme k milým akcím. Každoročně organizuje Městská knihovna Český Těšín – Svibice na ulici Slovenská pro žáky naší školy besedy, kterých se, dle tématu a náročnosti, zúčastňují žáci všech ročníků. V únoru uspořádala pro žáky 4. tříd besedu se spisovatelem science fiction a fantasy, scénáristou a autorem komiksů Jiřím W. Procházkou. Žáci se dozvěděli, že komiks je obrázkový příběh, jeden obrázek je panel, krátký komiks je strip, k přímé řeči slouží bubliny. Své znalosti si ověřili na pracovním listu Jiří-

ho W. Procházky. Kromě komiksu spisovatel seznámil žáky se svou zajímavou a poutavou tvorbou. Z některých svých knížek četl ukázky a vyprávěl příběhy vzniku knížek. Na konci besedy proběhla autogramiáda s malým překvapením pro žáky – každý obdržel komiks s podpisem autora. Snad nejlepším poděkováním a ohodnocením celé akce byla otázka žáků: „Kdy zase půjdeme na tak skvělou přednášku se spisovatelem?“ Milí žáci, moc si přejeme a věříme, že brzy.

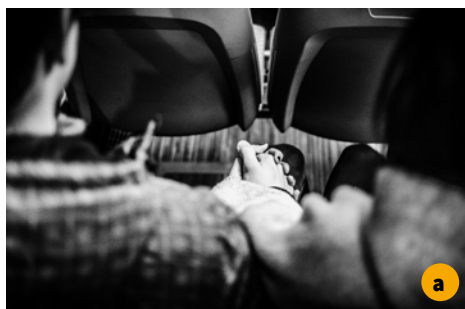
Mgr. Monika Ivánková,
Mgr. Táňa Wojnarová,
ZŠ a MŠ Pod Zvonek

Vítězové fotosoutěže Autobusy MHD Český Těšín 2019

Český Těšín, Albrechtice, Stonava, Karviná, Těřlicko, Havířov, Orlová, Hlučín, Vendryně a Třinec, odtud jsou fotografové, kteří přijali naši výzvu a zaslali snímky do fotosoutěže Autobusy MHD Český Těšín 2019. Celkem se sešlo několik desítek velmi zajímavých a nápaditých fotografií ve dvou kategoriích - v mládežnické kategorii a v kategorii dospělých. Zadání soutěže, vyzvat pomocí fotografie širokou veřejnost k cestování autobusovou dopravou, nebylo vůbec jednodu-

ché. Většina soutěžících si s ním však uměla bez problému poradit a porotě tak práci s výběrem těch nejlepších fotografií vůbec neulehčila. Porota, ve složení Martin Podžorný (fotograf se zaměřením na krajinářskou a reportážní fotografii), Marek Džupin (fotograf se zaměřením na reportážní, produktovou a ateliérovou fotografii), Lukáš Zabys-trzan (fotograf se zaměřením na svatební a reportážní fotografii) a Tomáš Hloušek (vedoucí oddělení dopravy), se vzhledem k vyhlášeným opatřením nou-

zového stavu společně nesetkala. Komunikovalo se pouze elektronicky a my jsme tak mohli v hodnocení porotců zaznamenat zajímavé postřehy k zasláním pracím: „Výborný a nevěděl jsem, dobrá myšlenka, pěkný úhel pohledu, hezký okamžik, super záběr, nápaditý snímek, sladěná celková kompozice, pěkná hra s hloubkou ostrosti, kompozice OK, technicky by se dalo lépe, snaha o těžší techniku zachycení pohybu, ubrat rušivé prvky, snaha zapojit se a nebát se ukázat něco ze své tvorby.“

A jak to nakonec dopadlo? Tady přinášíme jména autorů nejlepších fotografií v obou vyhlášených kategoriích:

Mládežnická kategorie:

- a** 1. místo "Zamilování", autor Oskar Ožana, Český Těšín
- b** 2. místo "Plný autobus", autorka Stefania Drapová, Havířov
- c** 3. místo "Autobus v pohybu", autorka Ester Zaleská, Albrechtice

Kategorie dospělých:

- d** 1. místo "Cestou domů", autor Michal Vybranec, Český Těšín
- e** 2. místo "Jedeš s námi", autorka Viktorie Melicharová, Stonava
- f** 3. místo "Odlesky Listopadu", autor Jiří Rygel, Hlučín

V polovině dubna měla proběhnout plánovaná výstava soutěžních fotografií. Vzhledem k tomu, že Těšínské divadlo je v tuto chvíli uzavřeno, byli jsme nuceni plánovanou výstavu zrušit. Vítězové obdrželi ceny bezhotovostní platbou. Vítězné snímky budou vystaveny v prostorách detašovaného pracoviště Městského úřadu ve Svibici a po vybudování dopravního terminálu také v interiéru nové budovy. Děkujeme všem účastníkům za zapojení se do soutěže a vítězům srdečně gratulujeme.

Ing. Eva Widnicová, vedoucí odboru ŽaD

Jak technologie pomáhají aneb 3D tisk ochranných štítů

Jak ukázala situace související se šířením koronaviru, vzájemně si pomáhat a podporovat se, umí nejen obyvatelé města, ale také místní neziskové organizace včetně TRIANONU.

Ve Společném výzkumném a monitorovacím centru (SVMC), sloužícím běžně k přírodovědnému a technickému vzdělávání dětí a mládeže z města a okolí, se v době pandemie tiskly čelenky pro ochranné štíty. Ty pak putovaly k pracovníkům v sociálních službách a pobytových zařízeních.

Spolek TRIANON tak zareagoval na poptávku ze strany Slezské Diakonie, která se jako většina

podobných organizací potýkala s akutním nedostatkem ochranných pomůcek pro své zaměstnance. Výroba ochranných štítů pomocí 3D tiskáren se ukázala jako poměrně snadná, levná a hlavně rychlá cesta, jak své pracovníky i klienty dobře ochránit. Znovu se tak potvrdilo, že znalost techniky a nových technologií je potřebná za každé situace.

Velké poděkování patří také dobrovolníkovi Filipovi Fedorovi, který pečlivě nastudoval veškeré materiály a po několika dnech zajistil obsluhu 3D tiskáren.

Ing. Tereza Siudová, TRIANON, z.s.

Foto: Archiv Trianon z.s.

Kdo se vrátí do škol a kdy

Před koncem letošního školního roku výuka nebude obnovena v plném rozsahu. Do školy se ale 2. 4. 2020 vrátí studenti vysokých škol v rámci studia posledních ročníků a 11. května pak studenti závěrečných ročníků středních škol, konzervatoří a vyšších odborných škol. Starší žáci nastoupí zřejmě až v září, ale první stupeň základních škol by se mohl nepovinně vrátit do lavic už 25. května. V úterý 14. 4. 2020 o tom rozhodla vláda ČR.

pondělí 20. dubna	pondělí 11. května	pondělí 25. května	nejdříve 1. června	červen
Vysoké školy (vědeckoakademické instituce) - individuální aktivity pro studenty v posledním ročníku studia vždy do max. počtu 5 osob. Týká se např. individuálních konzultací či zkoušek, zejména státních závěrečných či rigorózních. Individuálně bude možné také navštívit knihovnu či studovnu, ale pouze za účelem příjmu či odevzdání studijní literatury	Studenti závěrečných ročníků středních škol, konzervatoří a vyšších odborných škol - výhradně pro účely přípravy na maturitní, závěrečné zkoušky a absolutoria Individuální výuka na základních uměleckých školách a jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky Prezenční výuka ve školách při dětských domovech se školou, výchovných a diagnostických ústavách	Možnost osobní přítomnosti žáků 1. stupně základních škol a jejich organizované a zájmové aktivity nepovinného charakteru formou školních skupin – doporučeno 15 dětí ve skupině (jedno dítě v lavici), bez možnosti měnit složení skupin, roušky doporučeny (o nošení/nenošení rozhodne vyučující), povinně pak roušky ve společných prostorách školy. Výuka a vzdělávání na základních uměleckých školách, jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky, výuka ve střediscích volného času a domech dětí a mládeže – max. 5 dětí	Možnost realizace maturitních a závěrečných zkoušek a absolutorii na konzervatořích a vyšších odborných školách Omezená možnost realizovat praktické vyučování (odborný výcvik) na středních a odbornou přípravu na vyšších odborných školách – podmínky obdobné jako u školních skupin	Možnost realizace jednotných přijímacích a školních přijímacích zkoušek na střední školy Realizace konzultací či občasných vzdělávacích aktivit v menších skupinách žáků na 2. stupních základních škol a školách středních, a to ve stěžejních předmětech a formou třídnických hodin

Harmonogram reflektuje současnou epidemiologickou situaci v ČR a je součástí uvolňovacích opatření Ministerstva zdravotnictví a Vlády ČR. V závislosti na vývoji epidemiologické situace může být aktualizován nebo doplněn.

Ing. Jana Černilová, Odbor školství a kultury

Cesta k informacím a aktuální podpoře pro podnikatele, to je rychla-rada.cz

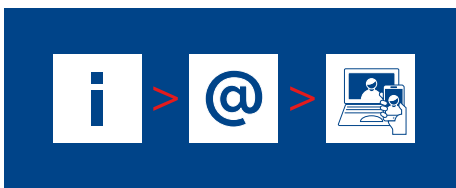
Podnikáte v Moravskoslezském kraji a potýkáte se ve svých ekonomických aktivitách s následky koronavirové epidemie? Informační portál rychla-rada.cz vás navede k informacím o aktuálních možnostech podpory na úrovni státu i ve městech v regionu. Získáte je rychle a spolehlivě, se zárukou ověřených zdrojů. Portál spustil počátkem dubna Moravskoslezský kraj, aby pomohl podnikatelům v nouzi. Nabízí nejen návodné a přehledné informace, ale také zdarma konzultace s experty.

„Během týdne jsme dali dohromady odborníky z celého kraje, vytvořili portál a konzultační servis, abychom místním podnikatelům v těžké situaci co nejlépe a nejrychleji pomohli. Každá zachráněná živnost nebo firma v našem kraji se počítá,“ komentoval pohrnutky k vytvoření portálu a služeb Jan Krkoška, náměstek hejtmána Moravskoslezského kraje zodpovědný za regionální rozvoj a cestovní ruch.

Co všechno na portálu najdete

Portál rychla-rada.cz nabízí přehled všech aktuálně dostupných programů a možností podpory firmy a podnikatele. Je každodenně zásobovaný nejnovějšími informacemi, v opoře o ověřené zdroje je průběžně aktualizují specialisté na podporu podnikatelů a regionální rozvoj. Portál je dělaný na míru živnostníkům, malým a středním podnikům. Prostřednictvím tohoto jednoduchého rozcestníku se dostanou k možnostem podpory a mohou listovat jednotlivými programy. Ke každému programu jsou k dispozici podrobné informace i přehled často kladených otázek a odpovědí, které se také průběžně aktualizují.

> rychla-rada.cz <

Kromě plošných programů pro všechny podnikatele a firmy v Česku portál nabízí také přehled podpory na úrovni měst a obcí v Moravskoslezském kraji, ať už se jedná například o promítnutí nájemného nebo záloh na služby v obecních nemovitostech určených k podnikání, finanční výpomoc na zmírnění ztrát v důsledku koronavirové epidemie nebo jiné podpory a úlevy.

Konzultace se specialisty – e-mailem, telefonicky, videokonferenčně

Ne každý chce hledat informace a podrobně si je pročítat. Součástí portálu je proto možnost konzultovat konkrétní problémy podnikatelů a živnostníků a specifiků jednotlivých možností podpory. Prostřednictvím online formuláře je možné zaslat dotaz, na který nejpozději do druhého dne zareaguje některý z odborných konzultantů sítě partnerských organizací, která se na provozu portálu podílí. S odpovědí vždy odborný konzultant nabízí také možnost využít konzultace po telefonu nebo prostřednictvím videokonference. Termíny konzultací si lidé mo-

hou rezervovat jednoduše online ve sdíleném kalendáři konzultantů.

„Celý portál jsme stavěli tak, aby lidé sami co nejrychleji našli, co hledají. A pokud se nemožou dohledat nebo mají specifický problém, ať kontaktují konzultanty. Přesně tak zatím portál také funguje,“ uvedl David Sventek, ředitel společnosti BeePartner, která se podílela na vytvoření portálu a nastavení služeb.

Kdo se na provozu portálu podílí

Portál provozuje Moravskoslezský kraj, který také garantuje kvalitu informací, rychlost a spolehlivost konzultačního servisu. Na zodpovídání dotazů i průběžnou aktualizaci portálu se podílí síť partnerských organizací. Zapojují se do ní konzultanti z krajských organizací – společnosti Moravskoslezské Investice a Development, Moravskoslezské inovační centrum, Moravskoslezský pakt zaměstnanosti a MS Tourism. Kromě nich také další partneři – Krajská hospodářská komora Moravskoslezského kraje, společnosti CzechInvest, Frank Bold Advokáti a BeePartner. Nasměrování dotazů na vhodného konzultanta obstarávají pracovníci Odboru regionálního rozvoje a cestovního ruchu Krajského úřadu Moravskoslezského kraje a sami také obstarávají část odpovědí.

„Odpovědi na zaslané dotazy odesíláme do 5 hodin, většinou ještě mnohem rychleji. Oproti jiným obdobným službám je to raketová rychlost a jsem rád, že tím místní podnikatelé získávají informační náskok a snad i jistotu, že nám na nich záleží,“ doplnil David Sventek.

Michal Sobek, BeePartner
Foto: Archiv BeePartner

SVČ Amos nezahálí ani v době pandemie

Od 11. března byla vládou zrušena výuka na školách i mimoškolní činnost ve všech typech školských zařízení k omezení šíření epidemie. SVČ Amos se ponořilo do ticha, ale činnost našich pracovníků a pedagogů byla a je i nadále v plném nasazení.

Vzhledem k absenci našich dětí jsme se zaměřili na zútulnění, dovybavení našich učeben a tanečních sálů. I sklepní prostory prošly renovací – vytvořili jsme nový prostor pro kroužek Výchova a výcvik psů. S prvními paprsky sluníčka a oteplením jsme se vrhli i na údržbu naší zahrady – zastřihávání keřů, shrabování listí a hlavně k úpravě terénu pro nové dřevěné prodejní stán-

ky, které jsme pořídili z projektu „Kaj indži inači – u nas po našymu. Lidová kultura Těšínského Slezska“. Stánky bychom rádi nainstalovali v letním období, až nám slouží k dalším zahradním akcím. Pedagogové se těší na léto, kdy se opět sejdou s dětmi a užijí si společně prázdniny, proto se systematicky připravují a vytváří zajímavý program na příměstské tábory. Nezapomíná se rovněž na celoměstskou dětskou soutěž PRÁZDNINY 2020. Doufáme, že prázdninová činnost už pojede bez omezení a rádi vás všechny na táborech a prázdninových akcích uvidíme. Taktéž připravujeme činnost kroužků, kurzů a akcí na příští školní rok.

Volný čas v karanténě

Když jste nemohli vy k nám, přišli jsme za vámi s nabídkou „Aktivit pro rodiče s dětmi“. Tento soubor najdete na našich stránkách www.svcamos.cz, v levé záložce. Zde si každý může vybrat dle svého zájmu kreativní činnost, sportovní aktivity nebo hry a zábavu. Návodů na využití volného času jsou průběžně doplňovány. Pracovníci Domů dětí a mládeže a Středisek volného času z celé republiky vytvořili pro vás jednotný webový portál www.mitkamjit.cz, ke kterému jsme se také připojili a vkládáme naše nápady a videa. Máte tam připraveno nespočetné množství různorodých aktivit, které můžete využít ve vašem volném

čase s dětmi v karanténě. Určitě zde najdete mnoho inspirací a nápadů. Vzhledem k současné situaci můžeme s našimi polskými kolegy komunikovat pouze na dálku. Naším dlouholetým partnerem je Cieszyński Ośrodek Kultury „Dom Narodowy“ - COK. Kolegyně Agnieszka Pawlitko připravila spolu s lektorkou paní Aleksandrou Wilk skvělé výtvarné lekce on line, které můžete najít na našem FB profilu. Paní Olu některé z vás znáte z mezinárodních příměstských táborů v rámci projektu „Kaj indži inači - u nas po našymu. Lidová kultura Těšínského Slezska“. Známá regionální výtvarnice se s velkým nadšením věnuje i dětem a vede skupinku dětí, které rády tvoří.

Celé Česko šije a my s ním!

Pracovníci SVČ Amos se přidali k dalším dobrovolníkům, kteří v současné době odvádějí skvělou práci a šijí roušky potřebným! Učebna vaření SVČ se změnila v krejčovskou dílnu. Je to naše první zkušenost, proto jsme se připravili na společnou „akci“ velmi pečlivě. Materiál jsme sehnali ve velmi krátké době. V našem případě kreativity někdy moc škodí, ale s humorem jde všechno lépe! Skvělá parta úžasných lidíček! V této

činnosti pokračujeme. Velkým vzorem je pro nás vietnamská komunita, školy, spolky žen a neziskové organizace. Máte náš velký obdiv, jdeme společně stejnou cestou...

Týden před Velikonocemi jsme ušili pro město Český Těšín 500 ks roušek a můžeme předávat. Čekají na další pomoc v nemocnici a v domovech důchodců. Jsme potěšeni, že jsme mohli přispět na dobrou věc a pokračujeme dál v šití...

Kolektiv pracovníků SVČ Amos

TĚŠÍNSKÉ LISTY

Periodický tisk územního samosprávného celku | Vydává: město Český Těšín, nám. ČSA 1/1, 737 01 Český Těšín, IČO: 00297437

Šéfredaktorka: Marcela Hladká | Redakční rada: Mgr. Gabriela Hřebačková, Ing. Vít Slováček, Bc. Tomáš Pavelek | Evidenční číslo: MK ČR E 17299

Příspěvky, inzerce, e-mail: czernekova@tesin.cz | Sazba: Jan GAVENDA | Tisk: SAMAB PRESS GROUP, a. s.

Redakce si vyhrazuje právo na úpravu či případné krácení příspěvků. Vydavatel si vyhrazuje právo publikované materiály zveřejnit též na internetu.

Nevyžádané rukopisy a fotografie se nevracejí. Reklamace roznosu Těšínských listů do schránky: 606 688 612.

Těšínské listy jsou dostupné také ve formátu PDF na stránkách www.tesin.cz

Když nemůžete vy za námi, přijdeme my k vám...

Doba koronavirová nám v Kulturním a společenském středisku „Střelnice“ vzala nejen možnost setkávat se s kulturními nadšenci na různých kulturních akcích, ale také bavit se v mnoha kurzech, které pro zájemce připravujeme v průběhu celého roku. A protože jsme nechtěli lidem vzít všechno, co od nás očekávají, přišel už 30. března nápad na projekt LIVE STREAMINGu, jehož realizace nastala takřka okamžitě. Upravili jsme prostory a zřídili improvizované studio u nás na Střelnici. Ve své podstatě jde o přenos audiovizuálního záznamu v reálném čase, pomocí internetu.

Jen o týden později, jste tak mohli začít „navštěvovat“ řadu vašich oblíbených kurzů a zájmových aktivit, které jsme byli nuceni vlivem globální krizové situace a nařízení vlády na nějaký čas přerušit. Od té doby jste mohli shlédnout živý přenos kurzů Hobby Dance, zpevnit si tělo s lektorkou Nikol, naučit se charleston s tanečnicí ze skupiny Externo nebo pod vedením jogínky Miši se protáhnout v live streamech Jógy a Pilates.

„Krizová situace tehdy dosáhla svého maxima. Nařízení vlády už nebyla pár dní nijak změněna ani zpřísněna. Omezení volného pohybu, vymezený nákupní čas pro osoby starší 65 let, povinné nošení roušek na veřejnosti a pečlivé dodržování těchto opatření. Všechny organizace v Českém Těšíně šly roušky a každý se snažil nějak pomoci. Vždy, když nastala nějaká přírodní katastrofa, živočichové se buď přizpůsobili nebo vyhnuli. V momentální situaci dostává kultura, stejně jako spousta dalších odvětví, hodně tvrdé rány. Rozhodli jsme se tedy přizpůsobit a zprostředkovat veřejnosti některé z našich kurzů ve formě livestreamu, bezpečně až do obvyklých, na veškerá chytrá zařízení. Snažíme se dát lidem, alespoň z části to, na co byli

Vytvořené studio a režie v budově Kulturního a společenského střediska „Střelnice“

ještě donedávna zvyklí a co rádi dělali ve volném čase. Pozitivní myšlení je vždy základem úspěchu, což se ukázalo i u samotného projektu LIVE STREAMINGu, kdy se už od prvních dnů k přenosům připojovaly stovky sledujících. Před koncem každého vysílání obeznamujeme sledující s aktuálním nařízením vlády a také mohou shlédnout video Ministerstva zdravotnictví o onemocnění COVID-19 a souvisejících preventivních opatřeních, přibližují svůj nápad realizátoři živých přenosů.

Do projektu živých přenosů se později zapojili i učitelé a vychovatelky ze Základní a mateřské školy Kontešinec v Českém Těšíně. Díky nim jsme mohli zprostředkovat výuku angličtiny, matematiky a tvořivých dílen. Live streamy těchto předmětů probíhají vždy od 14:00 hodin. Při zamyšlení nad ohroženou skupinou, vystavenou působení COVID-19 a stávající situaci, bychom do ní měli přidat i studenty základních škol, přesněji pak druhého stupně. Zprostřed-

kovat kvalitní výuku každému studentovi má za předpoklad, že se v každé domácnosti nachází notebook nebo stolní počítač, který zároveň v danou dobu nevyužívá rodič pro vykonávání svého zaměstnání z domova a rovněž alespoň částečná znalost cizího jazyka, v případě, kdy se rodič učí s dítětem. Využitím živého přenosu skrze Facebook a kanál YouTube tak vzniká rozšíření dosahu výuky, jelikož si jej můžete spustit na skoro jakémkoliv chytrém zařízení, smartphonu, televizi, dokonce i herních konzolích a oproti konferenčnímu hovoru s učitelem skrze aplikace Skype či WhatsApp, hodinu můžete přehrát i zpětně ze záznamu. LIVE STREAM probíhá na stránce Kulturního a společenského střediska „Střelnice“ na adrese www.kassct.cz/live-stream/, facebookových stránkách Kulturního a společenského střediska „Střelnice“ a YouTube kanále KaSS Střelnice. Záznamy ze všech živých přenosů naleznete rovněž na našich webových stránkách www.kassct.cz/live-stream-archiv/, facebooku nebo youtube kanálu. V současné době plánujeme zábavu a to koncerty místních kapel a vystoupení některých lokálních umělců. Také pro nás je v tuto chvíli bezpečnost a hygiena na prvním místě. Proto veškerá natáčení probíhají v souladu s nařízením vlády, Ministerstva zdravotnictví a Krajské hygienické stanice. Členové BB Group agency, kteří technicky zajišťují live streaming, jsou od vystupujících v bezpečné vzdálenosti, šatny umělců i využívaná technika jsou pravidelně dezinfikovány. Všichni musí nosit roušky. Navíc je každý před příchodem do studia povinen sdělit svůj zdravotní stav. Přestože nás těší, že můžeme takto přicházet do vašich domovů, ještě více se těšíme na to, až se opět budeme potkávat na „Střelnici“ osobně.

Jakub Kaleta, Oddělení kultury a provozu KaSS
Foto: Archiv KaSS

ŚWIĘTO TRZECH BRACI 30 SVÁTEK TŘÍ BRATŘÍ

30. SVÁTEK TŘÍ BRATŘÍ
SE PŘESOUVÁ NA 18. - 20. ČERVNA 2021

VAŠO PATEJDL | QUEENIE | RICHARD KRAJČO
IMT SMILE | HANA ZAGOROVÁ | TROS DISCOTEQUOS

Firemní školka dětem

Masarykova základní škola a mateřská škola Český Těšín

Jednoho dne se nám ve „školkové“ poště nečekaně objevil dopis s krásným obrázkem:

„Moje nejmilejší paní učitelky!

Doufám, že brzy skončí ta zlá nemoc a zase se uvidíme.

Hodně štěstí, hodně zdraví přejeme s maminkou k vašemu dnešnímu svátku. Nakreslila jsem si vás na obrázek, protože je mi po vás moc smutno. Přípnu si ho na ledničku, ať vás pořád vidím. Vaše Bětko“

Měly jsme z něho obrovskou radost a začaly jsme přemýšlet, jak dětem dny bez školky zpříjemnit. Rozhodly jsme se, že vytvoříme pro děti balíček plný zábavy, velikonočního tvoření a s osobním dopisem. Nápad střídal nápad, až se v jednu chvíli zrodil i náš Pejsek dobrovolník, který dětem pomůže projít tímto nelehkým obdobím a bude je na rousech chránit před „viráky“ a „baciláky“.

Vše jsme dětem nabalily do obrovských obálek a osobně rozvezly do jejich domovů. To vám bylo překvapení, vítání, povídání, mávání za oknem..., prostě nádhera. Věřte, že tu chvíli by nás ani ve snu nenapadlo, jakou radost mnohým dětem uděláme! Například náš předškolák Kája chodil s rouškou i doma, protože mu voněla školkou a musely jsme mamince prozradit, jakou aviváž používáme.

Slibili jsme si, že až nás ta „zlá nemoc“ opustí, oslavíme to u táboráku.

Pevně doufáme a věříme, že to bude brzy.

**Mgr. Andrea Štemberková,
Masarykova ZŠ a MŠ**

Milý Matyáš,

Moc tě s paní učitelkou Bětkou zdravíme, a protože už znáš některá písmenka, píšeme ti dopis tiskacím písmem. Třeba se ti podaří rozluštit i různá slovíčka.

Nejdříve se musíš seznámit s novým kamarádem, kterého najdeš i na své roušce. Ale víš, co? Necháme to na něm. Je to neskutečně upovídané štěně. Kdybys ho teď viděl, tak se uchechtáš! Pořád do mě u psaní štouchá čumáčkem a olizuje mě za uchem, jen aby na sebe upozornilo. Nemůže se dočkat, až to ze sebe všechno vysype.

«Haf, haf! Hurá! Konečně můžu mluvit taky já!

Ahoj, já jsem tvůj osobní strážce. Když půjdeš na procházku a hezky si mě přivážeš na oblíček, budu od tebe odhánět všechny baciláky a viráky a nikdo si na tebe netroufne! Víš, vždycky jsem chtěl patřit ke tlapkové patrolle. Ale buď jsem byl moc malý a nebo neměli čas na můj výcvik. Teď nastala doba, kdy je potřeba, aby děti hlídalo hodně tlapkových patrol, a tak jsem se stal dobrovolníkem. Mám obrovskou radost, protože teď už můžu pomáhat a chránit přesně tak, jak jsem si to vždycky přál. Být dobrovolníkem je totiž velká čest a strašně důležitá práce!

Chtěl bys být taky dobrovolníkem jako já? Myslíš, že by to šlo? Já jsem přemýšlel a přemýšlel, až se mi hlava celá roztočila a přišel jsem na to! Ty se přece můžeš stát domácí tlapkovou patrolou! To je nápadíček, co? Například mě napadlo, že bys mohl každé ráno ustlat všechny postele v bytě, povysávat podlahu nebo prostřít stůl ke snídani, obědu či večeři, udělat pohodlíčko rodičům, aby se jim dobře pracovalo, když teď pracují z domova. A co teprve jim udělat něco dobrého

k snědku! Ale dávej pozor, raději se s nimi nejprve porad, aby ses nezranil. Můžeš se s nimi domluvit, že budeš během dne chvíli tatínkem a oni budou tvé děti. To bude legrace! A už musím pustit ke slovu i paní učitelku Andrejku, protože si s paní učitelkou Bětkou pro tebe připravily spoustu zábavy a překvapení. Já jdu na chvíli obhlédnout terén, ty našpicuj uši a až se vrátím, vše mi povyprávíš. Zatím páček hafáček!»

A co vás v obálce čeká?

Velikonoce nám už ťukají na vrátka, a tak vám posíláme domů i kousek těch školkových - velikonočních přáníčko pro celou rodinku a k němu tvou slepičku kdákalku, abyste si ji mohli doma vystavit.

Ve žlutém balíčku máš připravené vše pro výrobu krásně žlutoučkého kuřátka. Potřebuješ jen lepidlo, černý a červený fix nebo pastelku na očička a zobáček a izolepu nebo kovového «koníka» na spojení žlutého proužku. Maminka má v mailu fotografii kuřátka. Mrkni na ni a hned budeš vědět, co máš dělat. V malém balíčku s kolíčkem na prádlo tě čeká legrační skládačka líhnoucího se kuřátka. Potřebuješ jen trochu trpělivosti...

Ke králíčkovi stojánu na vajíčko si připrav nůžky, pastelky a lepidlo. Vše vybarvi, vystříhni - v případě potřeby ti určitě pomůže maminka nebo tatínek - a nakonec slep.

Vykouklo na tebe i polystyrénové vajíčko, které čeká jen na to, aby sis ho nazdobil podle své fantazie.

A protože nám nemohou teď babičky a dědečkové číst pohádky a naše pohádkové deníčky už jsou z toho celé smutné, posíláme ti pět krásných pohádek. Popros maminku nebo tatínka, aby ti je postupně přečetli, naplep si je do deníčku a nakresli k nim obrázek.

Však to už dobře znáš.

A pak jsme ti tam přidaly i dvě sady pracovních listů. První věc, kterou vždy uděláš, je? Správně! Podepíšeš se. To je dobře, že jsi nezapomněl.

Na tulipán si připrav, stejně jako ve školce, pět pastelek podle svého výběru a pak ho postupně, nejlépe jedním tahem, obtáhni. Ovečku rozstříhej a slož - můžete doma soustěžit, kdo bude rychlejší. Králíčky vybarvi a dokresli jim do košíku vajíčka podle počtu puntíků a nakonec krásně vyzdob kuřátkům i ta jejich vajíčka. Těm velikonočním se říká? Ano, správně - kraslice.

Na dalších listech na tebe vykukuje pejsek a chce, aby sis procvičil svou hlavičku. Najdeš tam vlastnoručně vyrobené puzzle se zvířátky, hádanky a dokonce jarní básničku.

Budeme mít radost, když si postupně listy uděláš a naučíš se i básničku. Ale rozhodně je nedělej všechny najednou, to by vás doma za chvíli přestalo bavit. Listy si pak schovej a vložíme je ve školce do tvé knihy.

Milé maminky a milí tatínkové, děkujeme, že si najdete chvíli k velikonočnímu tvoření, focení a případnému natáčení pro naši virtuální výstavu. Víme, že je to pro mnohé děti už dlouhé a stýská se jim po školce a kamarádech. Ze srdce děkujeme za pomoc.

Přejeme vám hodně smíchu, pevné zdraví, nervy jako špagáty a vaše děti předáváme do tlapek vracujícího se tlapkového ochránce. Mějte se krásně a ještě krásněji.

Paní učitelky Andrejka a Bětko.

Posíláme ti a

Výuka v době koronaviru na ZŠ a MŠ Kontešinec

Výuka v době koronavirové krize poukázala na to, že se „svět pravidel“, který škola vytváří (pro žáky, učitele, rodiče) mimo školní prostředí, bez tříd a učeben, ocitá bez pevných základů. Původní model je tvořen vztahem učitel - žák, bezprostředně komunikujících navzájem. V současné situaci se digitální technologie, které jsou v běžném školním životě využívány spíše jako pomůcka pro výuku, staly jediným komunikačním prostředkem mezi učitelem, žákem a rodiči. Žáci, kteří žijí v rodinném prostředí, kde rodiče jsou méně, anebo vůbec digitálně gramotní (nemají internet, jeden počítač pro vícečlennou rodinu), mají problém „začít fungovat“ tímto způsobem. Naopak v rodinách, kde rodiče pracují s digitálními technologiemi běžně, je komunikační bariéra jen nepatrná nebo není vůbec. Koronavirová situace nás nezastihla zcela nepřipravené, ale motivovala nás k zvyšování počítačové gramotnosti, seznámením se s novými technologiemi, které tyto komunikační kanály vytvářejí. Dalo by se říci, že je to rozcestník pro další pedagogickou práci. Uzavření škol velmi urychlilo používání moderních technologických nástrojů. Žáci je mnohdy již osvojené měli a učitelé byli nuceni do technologického pokroku naskočit už za jízdy. Ve škole

se urychleně spustily Google učebny, které poskytují učitelům i žákům místo ke sdílení materiálů a úkolů. Žáci tvoří prezentace, vyplňují pracovní listy, ale také sledují naučná videa a čtou zadané texty. Využili jsme nabídky Kulturního a společenského střediska Střelnice Český Těšín, které vytvořilo Live streamové studio, kde probíhá online výuka anglického jazyka vedená naší paní učitelkou. Paní vychovatelky zde připravují pro žáky „Tvořivé odpoledne“. Online výuka přispívá k rozvoji čtenářské gramotnosti a počítačových dovedností. Abychom nezanedbali socializaci žáků, komunikujme s nimi přes online nástroje. Google poskytuje možnost žáky pozvat ke konferenci na Meet, kromě toho se dají používat podobné aplikace například Skype, Zoom, Telekonference nebo Messenger. Přesto jak učitelům, tak žákům chybí osobní kontakt. Při výuce na dálku se vytrácí to osobní kouzlo, pochvala i pokárání. Do emailu můžeme stokrát napsat, že to je výborně vypracováno, ale není to ono jako z „očí do očí“. Učitelům chybí reakce žáků – úsměv, zamračená tvář při zadávání úkolů, na které může okamžitě reagovat. Žákům chybí jejich spolužáci, kamarádi. Učitelům pak přítomnost kolegů, kteří umí dob-

ře poradit, či utrousit vtípek na zlepšení nálady. Touto cestou bych chtěla poděkovat všem pedagogům ZŠ a MŠ Kontešinec za jejich obětavou práci, trpělivost a maximální úsilí. Snad je za hřeje i poděkování žáků naší školy, které poslal ke Dni učitelů své paní učitelce:

„Protože jsem Vám nic pěkného nenapsal ke Dni učitelů, píšu Vám teď. Přeji Vám hodně zdraví a trpělivosti, kterou jste s námi měla doposud. Až teď poznávám, jak jsem v některých předmětech bez učitelů a učitelek zcela bezradný, a proto si Vás o to víc vážím jako učitelky (ne že bych si Vás předtím nevážil).“

Také chci poděkovat všem rodičům našich žáků, hlavně rodičům našich prvňáčků, kteří se s vervou chopili školní práce. Každý předmět je pro život nějakým způsobem důležitý. Ani základy češtiny, matematiky se nemůžeme naučit bez čtení a psaní. Za velkou trpělivost jim moc děkujeme. Celou koronavirovou krizi bychom měli vnímat jako zkušenost a motivační stimul k tomu, abychom se nebáli pracovat s novými technologiemi ve výuce a hledali nové způsoby výuky.

Mgr. Věra Gorgolová,
ředitelka ZŠ a MŠ Kontešinec

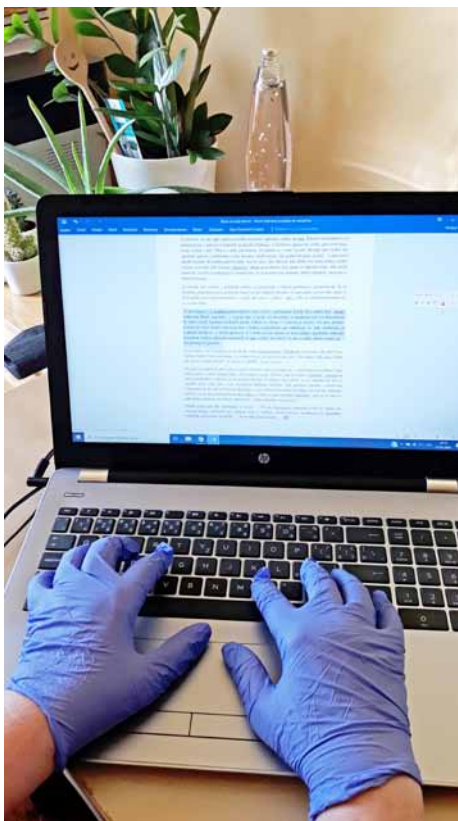
Škola v čase korony aneb myšlenky jedné učitelky

Jako blesk z čistého nebe. Tak nás ochromila zpráva o tom, že zítra už děti nepřijdou do školy. Školní chodby utichly, ve třídách je prázdno, tiicho, jen ten školní zvonek stále a vytrvale ohlašuje začátky a konce vyučovacích hodin, které už nejsou. Chod školy se pomalu zastavuje, ozubená kolečka v soukolí vzdělávání se však zastavit nesmí. Jak to ale udělat?

Ze dne na den jsme přinuceni okolnostmi začít hledat nové cesty, jak vzdělávat děti na dálku. Zpočátku ve snaze nic nezameškat to bylo hektické tempo v zadávání úkolů přes internet, pod množstvím úkolů se však nehroutí děti, ale mnozí rodiče, zvláště těch našich nejmladších – děti z 1. stupně základní školy. Pak nám začíná docházet, že tento způsob vzdělávání asi není „to pravé ořechové“.

A v tom se na nás valí záplava návrhů na různé způsoby výuky online. Různá vydavatelství se překonávají v množství nabídek na jejich učebnice, cvičebnice, pracovní sešity, pracovní listy, testy cvičné i jiné. Hlava z toho jde kolem. Je umění se v tom vyznat. Recept, jak vybrat ten správný způsob vzdělávání v čase korony, nikdo nemá. Ale jedno už jsme zjistili, v množství úkolů to není. Kvantita není kvalita. Asi to chce, jak říkával můj děda, ten starý dobrý selský rozum, rozvahu, mít systém, plánovat, ubrat na požadavcích. Jinak se zhroutí rodič, dítě ztratí motivaci se učit a pedagoga to semele tak, že až korony čas pomine, bude vyhořelý, unavený a demotivovaný.

Já nevím, jak ostatní z učitelské rodiny na tom jsou v oblasti počítačové gramotnosti. Já si mnohdy připadám jako prvňáček, který se učí základy něčeho, co mu nikdo nevysvětlí, musí si na to přijít sám a metodou pokus – omyl, tak

znova – pokus – ahá, vyšlo to, zkusíš komunikovat se svými žáky.

A naši žáci? S mobilem přirostlým k ruce, život s počítačem každý den, tablet, hry, skype, stahování filmů, youtube ... a já nevím, co ještě vše dovedou. A najednou by měli tyto své dovednosti využít k plnění školních úkolů. Někde to

vázne, v něčem je chyba. Už nás, učitele, nemají po ruce každý pracovní den v týdnu, nedýcháme jim takřkajíc za krk, netlačíme je k plnění úkolů tzv. v živém přenosu. A s touto novou situací se musí nějak vypořádat, někomu pomohou rodiče, někomu kamarádi online, někdo má štěstí, že mu to páli, někdo nemá nic, ani přístup na počítač.

A teď babo, rad! Známkovat ty úkoly nebo neznámkovat? Hodnotit určitě ano, ale jak? A co zpětná vazba? Děti sedí doma, vy sedíte doma, ale jejich doma není vaše doma. Jak mám vědět, jak jim je v jejich doma? A navíc to GDPR! To je situace ...

Ale jak čas pokročil, přece jen se začal vytvářet takový nějaký no, říkáme mu nový korona systém. Jako když poprvé vaříte nějaké jídlo, ale nemáte recept. Nikdo vám nezaručí výsledek, možná to bude pochoutka a možná to hodíte do koše. Uvidíme, čas ukáže, až se vrátíme do škol a chodby zase ožijí tím svým typickým školním ruchem. Pak budeme možná s úsměvem vzpomínat na to, jak si Pepíček Maršoun v čase korony pro paní učitelku vytvořil do virtuální učebny nový účet pod jménem Skywalker, a když se paní učitelka dotázala, kdo že se skrývá pod tímto jménem, bezelstně odpověděl: „Paní učitelko, to jsem já.“

Chtěla jsem psát dál, myšlenky se hrnou ... Už aby korony čas pomínil a vše se vrátilo do starých kolejí. Nezbyvá než zatnout zuby a vydržet, zůstat zdravý, nezbláznit se, pomáhat ostatním, mít úsměv na rtech ... a těšit se, až budeme zase spolu v jedné třídě. Na to taky není recept.

Paní učitelka s láskou ke své práci,
Masarykova ZŠ a MŠ Český Těšín

Kde je učitel v době pandemie

Zvoní. Vyučující vchází do třídy. Lavice však zejí prázdnotou. Ne, nejsou prázdniny. Na katedře leží notebook – nyní nepostradatelná brána ke všem žákům.

Školní výuka v Česku se v době pandemie přesunula na internet. Jak se změnila role učitele a žáka? Především v tom, že společně hledáme nové cesty vzdělávání.

Prioritou naší školy je zůstat s žáky i s jejich rodiči v kontaktu. Každodenně s nimi komunikujeme a snažíme se jim pomáhat s řešením různých problémů nebo s motivováním dětí k plnění zadané práce. Dále tvoříme pracovní listy „na míru“, online soutěže, vědomostní kvízy, abychom zábavnou formou procvičili probrané učivo. Podporujeme žáky, aby sami vymýšleli hádanky, tajenky, či slovní úlohy pro své spolužáky.

Život třídy i třídního kolektivu pokračuje dál, byť na větší vzdálenost. Učitel, nyní spíše manažer, vede celý proces výchovy a vzdělávání a nesmí zapomenout např. i na oslavu narozenin v online režimu. Věřím, že se nám to alespoň částečně daří.

Výhodou takovéto formy vzdělávání je individuální tempo žáka, každý si vybere, který úkol chce právě řešit. Získává tak větší svobodu při své práci, ale zároveň nese i větší zodpovědnost za své výsledky. Naši žáci jsou velmi flexibilní, schopní a vynalézaví. Ti, kteří se o hodině málokdy sami přihlásí, nyní píší svému vyučujícímu cizího jazyka e-maily v cizím jazyce, fotí své úspěchy a pokroky a obratem je předkládají svému vyučujícímu prostřednictvím systému Bakaláři.

Tato distanční forma výuky nikdy nemůže nahradit rozzářené a zvědavé dětské oči, šum ve školních lavicích. Těšíme se na shledání s našimi žáky, stejně tak i oni se, dle jejich vlastních slov, nemohou dočkat setkání se svými spolužáky, asistenty pedagogů i se svými pedagogy.

Mgr. Táňa Wojnarová,
učitelka 1. stupně ZŠ
a MŠ Pod Zvonek

III. ročník soutěže Jak dobře znáš svůj kraj

Účastníci soutěže „Jak dobře znáš svůj kraj“ se svými učiteli.

Ve čtvrtek 13. února 2020 v dopoledních hodinách se v aule naší školy konal III. ročník vlastivědné soutěže „Jak dobře znáš svůj kraj“, která je určena žákům 9. tříd českotěšínských základních škol. Patronát nad soutěží převzala českotěšínská starostka Mgr. Gabriela Hřebáčková. Pozvánkou byly osloveny nejen ZŠ v našem městě, ale i v širším okolí. Nakonec se soutěže zúčastnilo osm tříčlenných druž-

stev ze čtyř českotěšínských základních škol.

V prvním kole odpovídali žáci na 30 testových otázek z oblasti historie, zeměpisu a přírodopisu našeho regionu. Druhé kolo bylo poznávací. Soutěžící měli uhodnout z 20 fotografií objekty, které se nacházejí na území Těšínského Slezska. Ve třetím kole pak měli za úkol sestavit co nejrychleji jednoduchý elektrický rozvod.

Všechna zúčastněná družstva obdržela upomínkové předměty a tři vítězné trojice byly odměněny diplomem, knižními odměnami a „fleškami“. Věcné ceny a upomínkové předměty poskytlo Město Český Těšín, Muzeum Těšínska a Gymnázium Josefa Božka. V rámci soutěže nechyběla rovněž prohlídka školy, občerstvení a oběd. Už po třetí za sebou slavila vítězství Masarykova základní škola, která přidala stejně jako loni ke „zlatu“ také „bronz“.

Nejúspěšnějším družstvům blahopřejeme a všem děkujeme za účast.

Výsledky

1. ZŠ Masarykova (Laura Skarabělová, Julie Pazdziorová a Anna Hracká)
2. ZŠ Pod Zvonek (Jan Halfar, Radek Vrabel a Kryštof Anger)
3. ZŠ Masarykova (Darren Štecák, Samuel Dobias a Pavel Jendrulek)

Mgr. Václav Labaj, učitel Gymnázia Josefa Božka

Foto: Ing. Jaroslav Ochodek

Čtyřlístek – útulek naruby

Nacházíme se v rodinném domku v Albrechticích a jsme útulek domáciho typu. Všichni pejsci jsou plnohodnotnými členy naší domácnosti, mají volnost pohybu doma i venku, válí se s námi na gauči, hrají si na zahradě, apod. Pomáháme hlavně týraným, opuštěným, starým a nemocným. Všichni projdou potřebnou veterinární péčí, případně operacemi, jsou očkovaní, vykastrování a načipovaní. Poté jim hledáme nový domov. Jelikož žijí s námi, známe jejich povahy, a proto jim můžeme najít domov na míru. Díky tomu se nám ročně podaří zachránit a umístit do nových rodin přes 200 psů.

Jsmo nezisková organizace, nejsme proto dotováni městy a obcemi. Na veškerý provoz si musíme opatřit peníze sami a jsme z větší části závislí na sponzorských darech. Veterinární péči se nám daří platit díky našim příznivcům, kteří nám finančně přispívají na transparentní účet, někteří pravidelně

každý měsíc, jiní párkrát do roka. Dále nám lidé pomáhají materiálně, ať už sami přivezou nebo nám nechají zaslat kvalitní konzervy, granule, těstoviny, rýži, maso a pamlsky nebo i prací prášek, čisticí a dezinfekční prostředky apod. A v neposlední řadě shání-

na našich facebookových stránkách, kam denně přidáváme videa a fotografie. Také nás můžete navštívit i osobně, pejsci jsou vděční za hlazení i mazlení, a když je vezmete na procházku nebo třeba sobotní výlet, budou šťastní bez sebe (je třeba se však domluvit

me větší sponzory. Loni nám přispěli Nadace ČEZ, DYNAMIC PRO a AUTOVIVA, díky nimž jsme mohli např. postavit část venkovního zastřešení, aby se hafani mohli vyvenčit i v dešti.

Jak vypadá každodenní život v naší velké psí boudě se můžete podívat

na tel. čísle 724 121 429). Možná se do některého i zamilujete a stane se tak vaším novým parťákem a členem rodiny na celý život. A to je smyslem naší práce...

Dana Bílková,
předsedkyně spolku Čtyřlístek
Foto: Archiv spolku Čtyřlístek

Jak pršelo v Českém Těšíně

Na území ČR je síť měřících stanic Českého hydrometeorologického ústavu (ČHMÚ) a srážky měří také jednotlivé státní podniky povodí. V Českém Těšíně je jedna měřící stanice Povodí Odry s.p. a dvě stanice ČHMÚ. Prezentujeme výsledky měření z naší amatérské stanice ČHMÚ za období 2010 – 2019. Je nutno zmínit, že se s měřením započalo až od května roku 2010 a tento rok není úplný. Srážky se měří ve standardizovaných srážkoměrech a přepočítávají se na milimetry na metr čtvereční, kdy 1 mm/m² odpovídá 1 litru vody na metr čtvereční. V tomto příspěvku budou pro lepší představivost udávány litry na metr čtvereční (l/m²).

Roční úhrny

Za 10 let měření napršelo v Těšíně více než 8200 l/m². Jen pro zajímavost na nejdeštivějším místě na světě na Mt. Waialeale na Havajských ostrovech za pouhý rok naprší 11 860 l/m². Nejdeštivější rok byl 2010, kdy nás v květnu zasáhly povodně a jen od května do konce roku napršelo 1072 l/m². Řeka Olza/Olše dosáhla rekordního průtoku v historii měření a výška hladiny dosáhla 545 cm. Naopak nejméně napršelo v roce 2015, kdy celkový roční úhrn činil jen 554,8 l/m². Tento rok se zapsal mezi výrazně suché roky v celé ČR. Na území Českého Těšína vyschly všechny drobné potoky a objevily se první případy, kdy občanům začaly vysychat studny. V ostatních letech se roční srážkové úhrny pohybovaly v mezi 692 a 922 l/m².

Každý rok prší zcela jinak

Pokud se podíváme na graf, zjistíme, že se zcela vytratil tradiční průběh srážek, kdy v zimě bylo srážek nejméně a naopak nejvíce přišlo v červenci nebo červnu a pak zase srážek ubývalo. Každý rok má zcela jiný průběh a měsíční úhrny se meziročně docela liší. Nápadně však přibývá extrémních situací, některý měsíc naprší tolik co za čtvrt roku a jiný nespadne ani kapka nebo naprší jen pár litrů. Například v červenci 2011 napršelo 232,5 l/m² a v listopadu téhož roku ani

nekápllo. Suché i srážkově nadprůměrné měsíce nemusí být ani v létě. Např. v roce 2018 bylo suché jaro. Když se podíváme na hnědé sloupce grafu roku 2018, tak leden měl 23,6 l/m², únor už jen 13,3 l/m², březen 9,9 l/m² a duben pouze 0,9 l/m²! Naopak extrémní úhrny srážek se zatím objevují od dubna do září, nejčastěji v květnu až červenci. Září 2017 s úhrnem 203,5 l/m² dokázalo, že výrazně nadprůměrné srážky mohou přijít v kterémkoliv měsíci. Počasí se stává stále více nepředvídatelné a nikdo dopředu nedokáže odhadnout, jaká budou roční období.

Sucho může letos znovu udeřit

V březnu a začátkem dubna jsou síce plné vodní nádrže a zdá se, že je vody dost, nemusí to tak brzy být. Nadprůměrně teplá zima způsobila, že na horách místo obvyklé přibližně metrové sněhové pokrývky bylo jen několik centimetrů sněhu a z poloh pod 700 metrů nad mořem snih v polovině března prakticky zmizel. Postupně odtávající sněhová pokrývka při tom významně pomáhá doplňovat zásoby podzemních vod. V této době by měly mít koryta potoků a řek zvýšené stavy hladin z tajícího sněhu, což ani zdaleka není. Pokud se podíváme na mapu sucha na stránkách www.intersucho.cz, pak k 15. 3. 2020 je počínající až mírné sucho na části našeho kraje včetně horských oblastí.

Klimatické změny se stupňují

O klimatických změnách se mluví stále častěji, protože jejich vliv na ekonomiku i naše zdraví neustále roste. Rozkolísanost počasí je vidět i na pouhých deseti letech měření v našem městě. Klima na planetě nebylo nikdy stejné. Např. před přibližně desetitisíci lety zasahoval na naše území ledovec. Pak se začalo oteplovat a po skončení doby ledové bylo i několikrát tepleji než je dnes. Změny klimatu probíhají stále a jsou způsobeny mnoha přírodními procesy. V posledních sto letech do těchto přirozených procesů stále významněji zasahuje člověk emisemi skleníkových plynů a špatným hospoda-

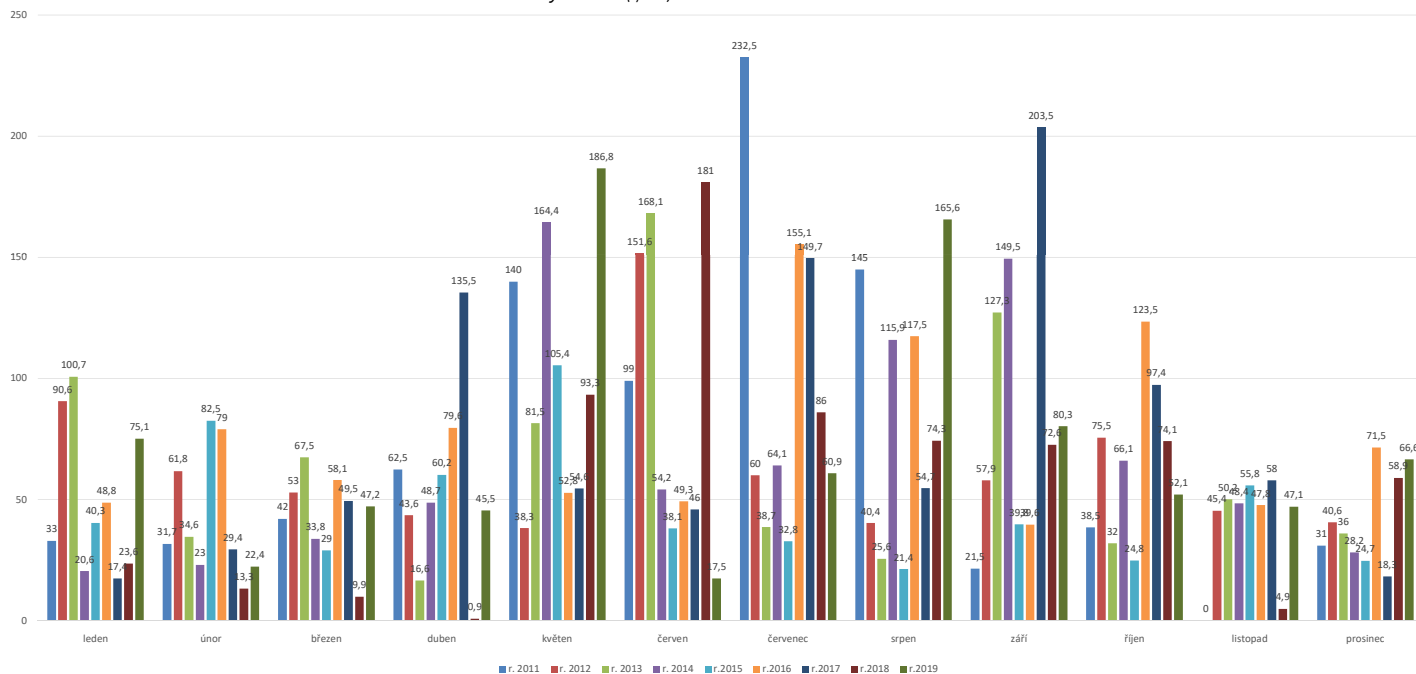
řením v krajině. Tím výrazně narušuje celou přírodní rovnováhu a vychyluje ji do extrémů. Narušení klimatického systému vytváří extrémní situace, jako jsou sucha a povodně, hurikány nebo požáry. Jak ukazuje vývoj klimatu, jsou a budou tyto jevy stále častější a intenzivnější. Máme to štěstí, že žijeme v oblasti mírného pásma, kde se alespoň zatím klimatické extrémny neprojevují takovou silou, jako v jiných částech světa. Je načase začít se nejen snažit o to, abychom co nejdříve přešli na nové technologie a snižovali produkci skleníkových plynů, ale současně pracovali na adaptačních opatřeních, jako je např. obnovení mokřadů a pěstosti zemědělské krajiny, péstování přírodě blízkých stabilních lešů s původní druhovou skladbou, obnově mokřadů a vodních ploch, zvyšování podílu zeleně ve městech, využíváním deštové vody a šetření s vodou i v době jejího prozatímního dostatku atd. Klimatické změny jsou také novou výzvou a příležitostí pro celou řadu zájmových opatření a projektů, které mohou zlepšit i zkrátit naše životní prostředí. Je to prostor ke změně, který je třeba využít.

Další informace o tématu

Změnami klimatu se u nás zabývá Ústav výzkumu globální změny Akademie Věd České republiky. Podrobné informace o změnách klimatu, jeho příčinách a adaptačních opatřeních a prognózách najdete na <https://www.klimatickazmena.cz/cs/>, kde najdete celou řadu zajímavých informací včetně mapek s dlouhodobými výhledy. Aktuální stav sucha můžete sledovat na www.intersucho.cz. Na podporu rybníků, tůní, obnovu mokřadů, výsadbu zeleně a dalších prvků v krajině i ve městech je možné žádat finanční prostředky, podrobnější informace na <http://www.dotace.nature.cz/>. Na zachytávání a využívání dešťové vody lze žádat na <https://www.dotacedestovka.cz/>.

*Daniel Křenek, Petr Nestrašil,
Odbor výstavby a životního prostředí*

Měsíční úhrny srážek (l/m²) v Českém Těšíně v letech 2011 - 2019

Trochę inna szkoła - wiadomości z PSP Czeski Cieszyn

Mój jeden zwykły dzień w niezwykłych czasach

Kartka z dziennika: wtorek 31. 3. 2020

- 8:00 Obudziłem się i zobaczyłem za oknem jasne słońce. Umyłem zęby, a potem ręce pachnącym mydłem, bo higiena teraz to podstawa. Kiedy umyłem zęby, to miałem świeżo w buzi :)
- 9:00 Na śniadanie miałem przepyszny kotłacz babci. To mój najbardziej ulubiony. Zawsze daję na górę malinową marmoladę, wtedy smakuje jeszcze lepiej.
- 9:30 Ach, jak mi się nie chce uczyć :(Przyszło bardzo dużo zadań na maila, będę musiał zabrać się do roboty !
- 11:30 Już mam dosyć. Polski zrobione i matematyka jeszcze przede mną. Jestem już głodny. Muszę odciągnąć mamę od pracy, żeby szła gotować obiad.
- 13:00 Już jesteśmy po obiedzie. Obiad był wspaniały. Mama zrobiła moje ulubione cannelloni pełnione mięsem wołowym. Zmusiła mnie, żebym posprzątał naczynia do zmywarki. Jak ja tego nie lubię :(
- 13:30 Wybieram się z bratem i rodzicami na przechadzkę. Gdzie położyłem maseczkę ? Już wiem, mama ją wczoraj zdezynfikowała.

- 15:00 Wróciliśmy i niestety czeka mnie jeszcze matematyka :(
- 15:40 Jednak okazało się, że nie była taka trudna, jak myślałem. Zadanie wystawem i mam wolne :):)
- 16:15 Idę z bratem oglądać telewizję. Lubimy oglądać NETFLIX.
- 17:00 Oj, znowu padł internet! Teraz w czasie kwarantanny, kiedy siedzą wszyscy w domu, sieć jest cały czas przeciążona.
- 17:59 Muszę iść pomóc mamie gotować kolację. Dlaczego zawsze ja???
- 19:20 Kolacja była smaczna, jestem już wykapany i mogę w końcu zacząć grać gry komputerowe.
- 21:00 Skończyłem. Włączam na chwilę telewizję i potem idę spać.
- 22:00 DOBRANOC

Adam Sztuła, klasa 6

Jak się Pani miewa w tych trudnych czasach?

Mam nadzieję, że jest Pani zdrowa. U mnie wszystko dobrze, jednak trochę już tęsknię za kolegami i szkołą. Całymi dniami wraz z mamą gotuję, czytam książki (ostatnio mama zaczęła mi nawet czytać Quo vadis), gramy gry, oglądamy filmy i codziennie wychodzimy na krótką przechadzkę, by nie zwariować. Z odrabianiem zadań mam lekkie problemy, bo ostatnio, gdy czyta-

łam ciekawą książkę, to nie potrafiłam się zmusić do odrabiania testów z matematyki. Muszę przyznać się, że po dwóch tygodniach siedzenia w domu, chętnie wróciłabym do szkoły. I do tego ta niepewność, co do egzaminów wstępnych - czy się odbędą, czy nie.

Życzę Pani zdrowia. Mam nadzieję, że wkrótce się to wszystko zakończy.

Z wyrazami szacunku

Nina Katrušák, klasa IX. A

Droga Pani Nauczycielko!

Chciałbym Pani krótko przedstawić, jak wygląda mój dzień w kwarantannie. Otóż podczas dnia jak najbardziej staram się zrobić coś dla domu, spędzam czas z moim rodzeństwem oraz rodzicami, a wieczorem zazwyczaj odrabiam zadania domowe. Powoli zaczynam stwierdzać, iż brakują mi zwyczajne, codzienne spotkania z przyjaciółmi oraz nauczycielami. Wiedząc, że jest to nasz ostatni wspólny rok w podstawówce, nie pociesza mnie fakt, że na razie nie wiemy, czy w ogóle się jeszcze spotkamy. Ogólnie też nie lubię siedzieć całymi dniami w domu, natomiast szukając w tym wszystkim pozytywnych aspektów, uważam, że jest to okres, który możemy wykorzystać do zajęć, na które wcześniej nie mieliśmy zbyt dużo czasu.

Serdecznie pozdrawiam

Filip Klimek, klasa IX. A

NEJPIEKNIJSZY DZIWYŃ NA ŚWIECIE

Starzi ludzie prawiom, że maj je nejpiekniejszy miesionc w roku, a ludzie, kierz sie w tym miesioncu narodzili som szczyńskiwi. Jo se pamiyntom, jak my w tym miesioncu gratulowali swoim mamom na Dziyri Matek. Mama nas pogłoskała po głowie a dała po bombonie. Stareczce my też gratulowali, bo przeca była mamom naszej mamy. Ona nom zaś zamiast bombona opowiedziała coś na co my dycki czekali, bo to było do śmijchu. Mie sie to dzisio spomniało, jak widzym wszystkich chodź w tych kojicich rouszkach, bo za moich czasów jyny mamy, jak kojity ty rouszky na gymbe oblykały, aby dziecka nie chycily jakomsi nimoc. A tak nasza stareczka opowiadała nom o tym, jak sie kiejsi nasz ujec Rycho narodził.

Jak, a kaj sie Rycho narodził, to uwie-

rzy jyny tyn, gdo w pindziesiontych rokach ježdził z Cieszyna do Frydku motorowom kocabkom. To wom ježdžily taki trzi wagony. W piyrszym siedziół maszynfira, a w drugim stoł na prostrzodku wielki zieleźniok, we kierym w zimie hajcowoł konduktor. A prawie, przy tym piecu, w jedno zimowe rano, z niczego nic, prziszel na świat Rycho.

Jego mama ježdžila každy sobote na torg do Cieszyna z wajcami. Handlowało sie wtynczas na rynku przed urzyndym, a tuż Rychowo mama była z tego moc honorowo, jako że na takim ważnym miyjscu ona, baba z dziedziny, może przedować wajca. Rozkładała tam swoji, jak prawila, kozidełko, na nim biołom, naszkrobionom uciyrke a kosz z wajcami. Kosz miała nejpiekniejszy, bo ji go starczek som z witek wyirbowych pospłóto. Wyoblykała sie dycki jako od śwynta. Na parade se pociyrpiła, bo chciała ukozać w jakim poszanowaniu mo to miyjsce, na kierym może przedować. Rada sie też dziwała na rotusz z wszelijakimi ozdobami, balkonom z pieknom galandrom a godzinami we szczycie. Nikiedy zaś rachowała okna, kierych tam było wiyncyj niż we wszystkich chałupach w jeji dziedzinie. Tuż tyn cieszyński rotusz był dlo niej bezmała, jako ołtorz w kościele. No, a tak jak

roz do Cieszyna, z Rychym w brzuchu jechała ty wajca przedować, tak jom zaczyny odchodź wody. Wylynkała sie, bo z tym rachowała aż za miesionc. Tak z poczontku se myślała, że sie splytła, a siadła na tych wajcach, kiere wieźła sprędać. Rycho nie doł na siebie czakać, a za dziesiyrń minut był na świecie. Držił sie jak urwany, bo go polilo w zadek od pieca przy kierym jego mama siedziola.

Co sie potym robiło, to se každy poradzi przedstawić. Gdo jyny móg z tego wagona uciyk. Konduktor sie tak spłoszył, że zapomniół szczykać listki a przez wszycki wagony wrzeszczół, aby jakosi baba, kiero tymu kapke rozumiy, prziszła z pómocom. W Cieszynie eszcze zawołół sanitke - a omdłół. Jedno było ale jasne. Rychowi w żywocie lekho nie bydzie. Dycki sie nońdzie jakisi „piec”, kiery mu zadek przipoli.

No, a tak czy chciół, czy nie chciół, ostuda ciongła sie za nim na každy kroku. Spać nie chciół, jeść nie chciół, a o mało by sie nie nazywoł Rycho jyny Medard, bo jak go tata poszel na urzond przigłosić, zapamiyntół se jyny, że na końcu je... ard. Miał też strach, że sie go przy tym spytajom kaj sie Rycho narodził, a tego on przeca nie wiedziół! Boł sie, że zcygani, a go zawrom.

Tak prawil po prowdzie, że w cugu przy piecu miyndzy Ropicom a Cieszynym. Skond on borok miół wiedzieć, kaj sie mu baba rozsypała?! No ni? Mamie Rycha było ganc jasne, że w Cieszynie. Cieszyn, kiery był w tych rokach okresym, był dlo niej pómatu haupsztatym, a to przeca už było coś! Na kierym sztacjonie Rycho wyskoczył, świadka nie było. Tak jak urzyndniczka napisala, że w Cieszynie, tak mu kamiyr ze serca spod. Ze szczyńsio zapomniół, jaki chłapcowi miół dać miano, a że mu tyn...ard w głowie zustało, tak prawil, że Medard. Mame Rycha omało szlag nie trefił, jak w tych papiórach tego Medarda uwidziola. Ona chciała mieć doma Ryszarda - jak to kañsi wyczytala - Lwie Serce, a ni Medarda, kierego skisz jego przepowiedni nimiala moc rada. A tak tata musiol szmarować na matryke spatki, aby miano przepisać. Jak Rycho dopod w żywocie napiszym wom kiejsi indzij, bo to je na długi opowiadani. Na tyn Dziyri Matek wszyckim mamom dzisio radzym, aby ty kojici rouszki nosily jyny tam, kaj muszom, a jak sie bydom na swoi dziecka uśmijchać, tak niech je ściepiom. Bo každy mama mo dlo swojigo dziecka tyn nejpiekniejszy na świecie uśmijch.

Karo

UČTE SE DOMA

OPAKOVÁNÍ UČIVA PRO ŽÁKY ZÁKLADNÍCH ŠKOL

PŘIPRAVILY PANÍ UČITELKY ZE ZŠ POD ZVONEK

**KVĚTEN
2020**

VZHLEDEM K SITUACI JSME AKTUÁLNĚ ZAŘADILI MÍSTO PROGRAMU KULTURNÍCH A SPORTOVNÍCH INSTITUCÍ NABÍDKU DOMÁCÍCH ÚKOLŮ PRO ŽÁKY ZÁKLADNÍCH ŠKOL. DOUFAME, ŽE SE DĚTI CO NEJDŘÍVE VRÁTÍ DO ŠKOLNÍCH LAVIC A MY BUDEME MOCI VÁS, ČTENÁŘE TĚŠÍNSKÝCH LISTŮ, OPĚT POZVAT NA PESTROU NABÍDKU AKCÍ V NAŠEM MĚSTĚ.

Matematika pro 1. ročník

Počítáme do 10

Počítej a vybarvuj se zajíčkem

Vypočítej příklad a políčko vybarvi podle výsledku:

1 – žlutá

3 – zelená

4 – červená

6 – hnědá

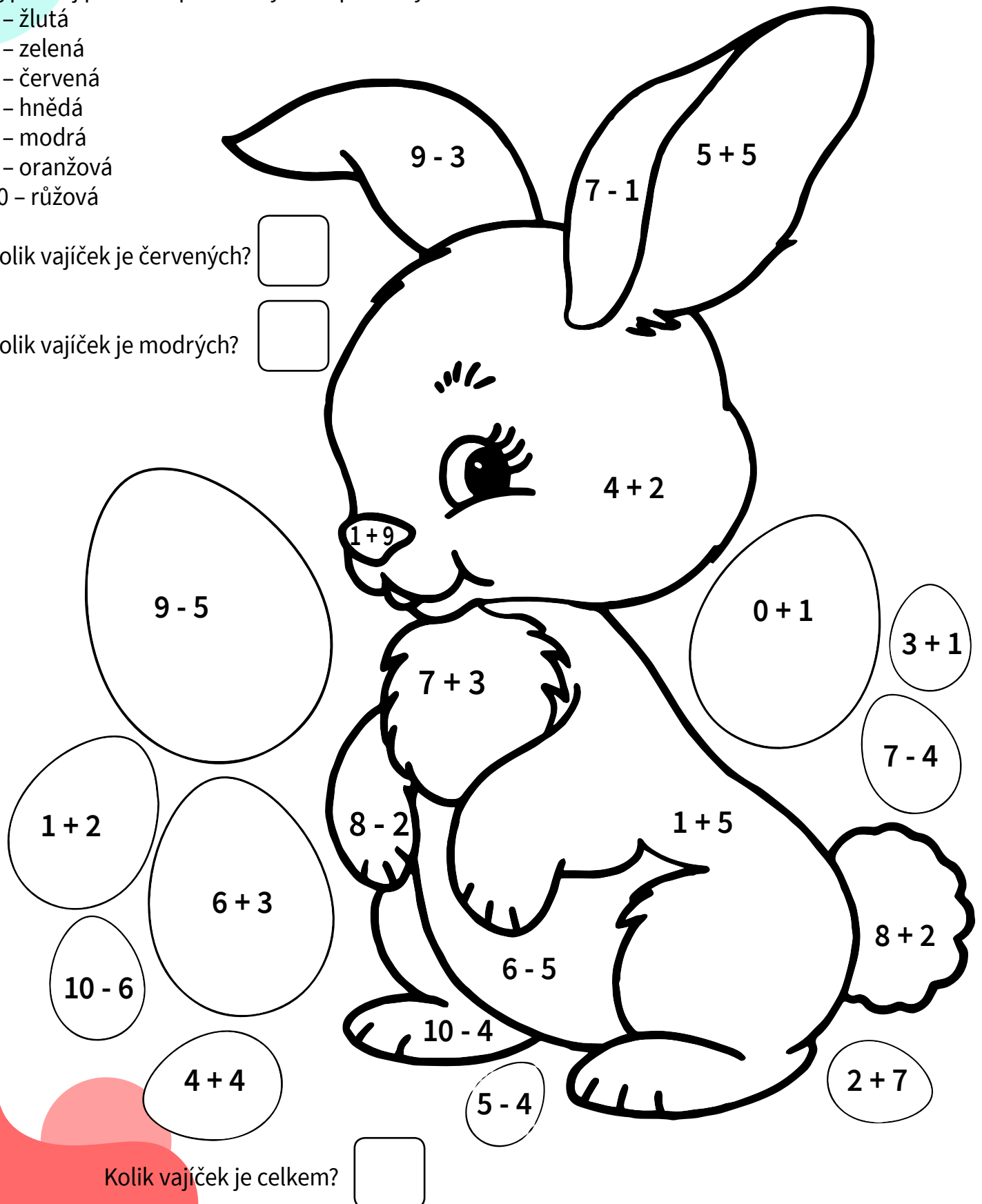
8 – modrá

9 – oranžová

10 – růžová

Kolik vajíček je červených?

Kolik vajíček je modrých?

Matematika pro 1. ročník

Geometrie

Vybarvi, spočítej a zapiš:

čtverec – červená

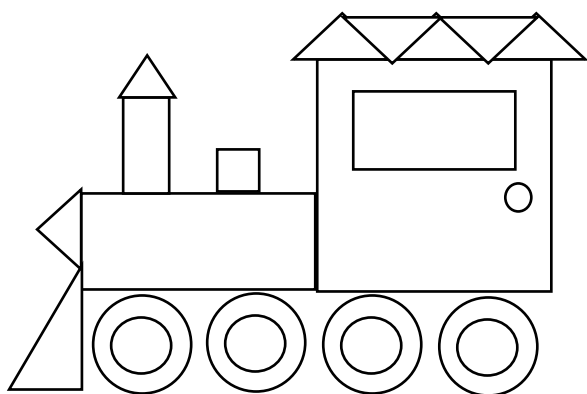
kruh – oranžová

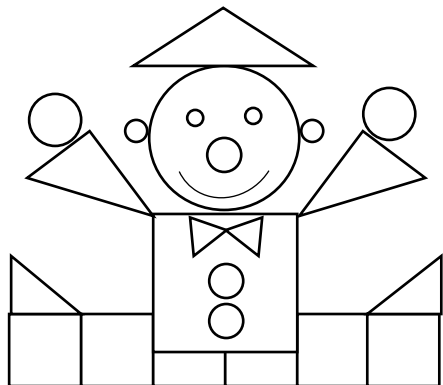

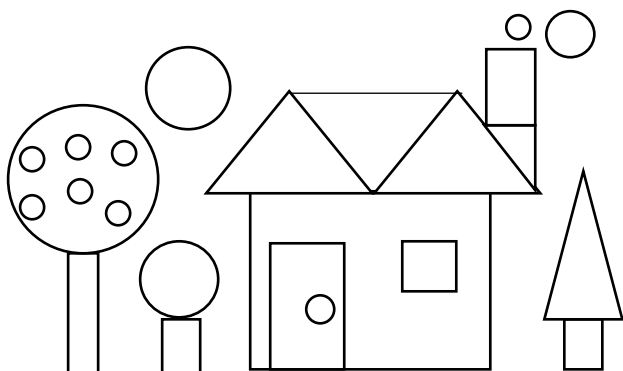
trojúhelník – zelená

obdélník - hnědá

Přečti, čárou spoj názvy
se správnou květinou a vybarvi ji

PAMPELIŠKA

PODBĚL

BLEDULE

SNĚŽENKA

KROKUS

TULIPÁN

NARCIS

SEDMIKRÁSKA

PETRKLÍČ

Hrajeme si s pohádkou

1. Dopln písmena z levé tabulky do rámečků (př. 8 - napíšeš Š):

0	V
1	A
2	L
3	E
4	I
5	K
6	R
7	B
8	Š
9	Ě
10	Á
11	D
12	S
13	Ž
14	U
15	M
16	Y
17	Č
18	T
19	J
20	O
21	N

Má velké uši a nemluví.

8	15	14	11	2	1

Je šedý a má velké zuby.

0	2	5

Je zlá a láká děti na dobroty.

19	3	13	4	7	1	7	1

Patří ke krásně vonící květině.

18	6	21

Může mít i několik hlav.

11	6	1	5

Je zlý a pomáhá si kouzly.

17	1	6	20	11	9	19

Zasadil obrovskou zeleninu.

11	9	11	3	17	3	5

Je malá a šedá.

15	16	8	5	1

V písničce si na ni lehnu.

18	6	1	0	4	17	5	1

Na plesu vystřídal troje.

8	1	18	16

2. K názvu pohádky dopiš správné slovo z rámečků:

O veliké řepě

O Krtečkovi

Dlouhý, Široký a Bystrozraký

Popelka

O Sněhurce

Šípková Růženka

Perníková chaloupka

Princ Bajaja

O kohoutkovi a slepičce

Červená karkulka

PRACOVNÍ LISTY

Anička se ptá Karolínky: „Víš, co je největším čtyřnohým přítelem člověka?“

7	8	6	3	9	4
E	O	T	L	P	S

$81 : 9 =$

$48 : 6 =$

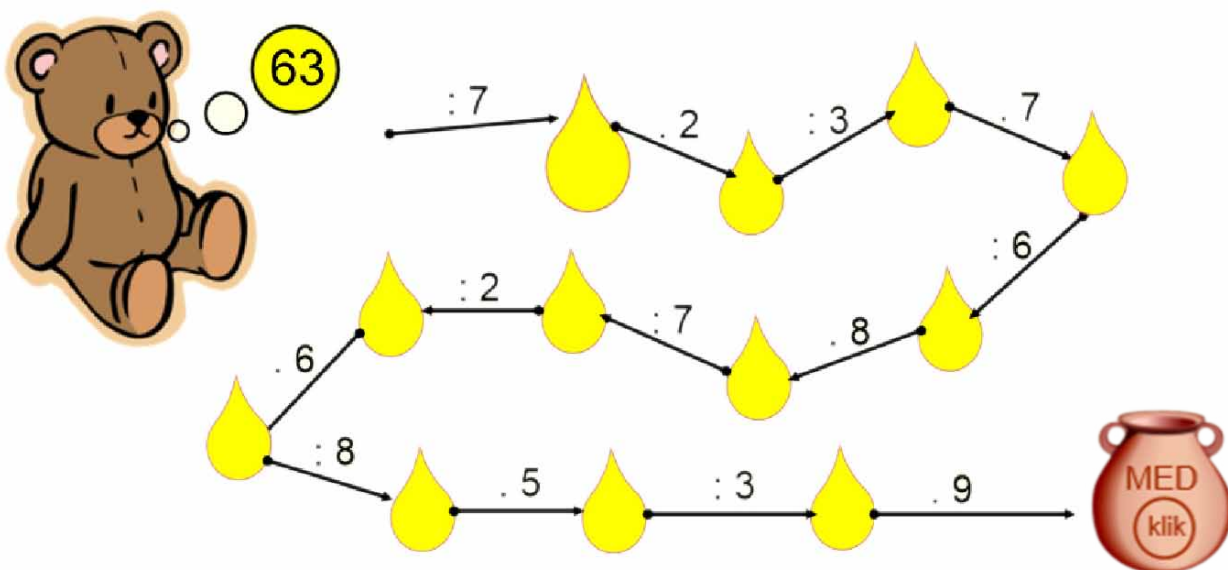
$32 : 8 =$

$42 : 7 =$

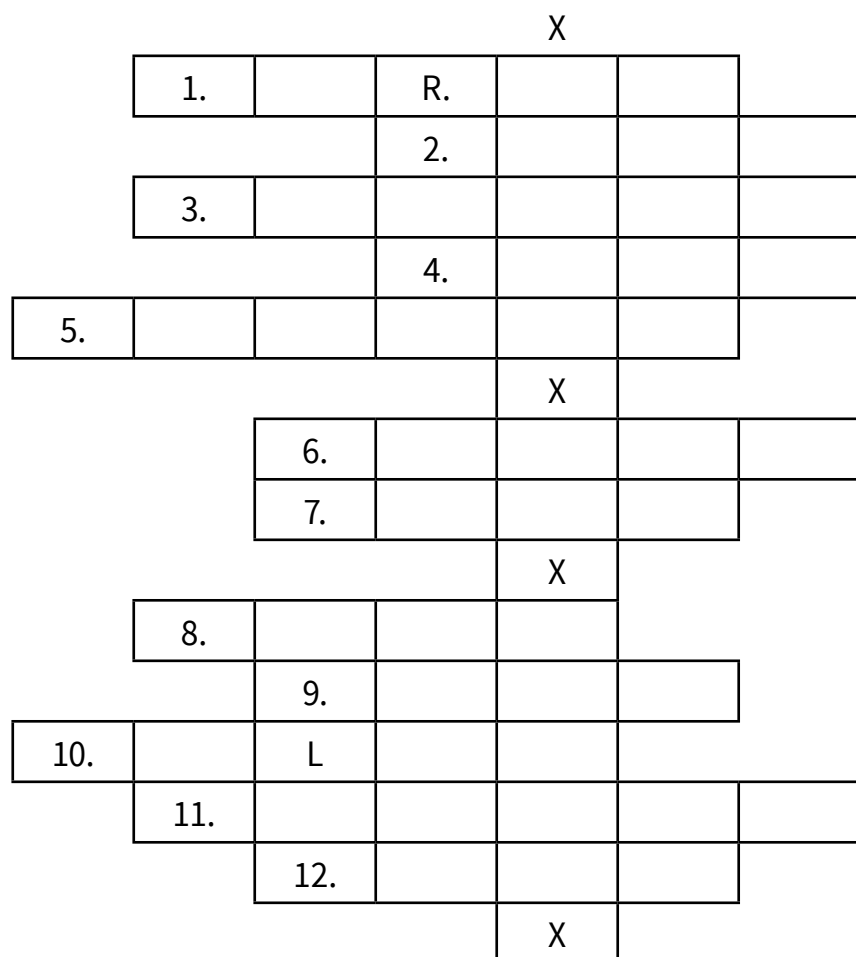
$63 : 9 =$

$21 : 7 =$

Počítej s médou a dej si sladký med. Dobrou chuť!

Vylušti tajenku a zjistíš, jak se ti daří v učení.

Tajenka: _____

1. Náčiní pro rybáře.	7. Dopravní prostředek ve vodě.
2. Slovo opačného významu ke slovu žena.	8. Plaz.
3. V zimě padá	9. Pletená proutěná nádoba určená k přenášení předmětů.
4. Malý drobný hlodavec- nežádoucí v domě.	10. Základní potravina - druh pečiva.
5. Nádoba na zalévání.	11. Kousek rozbitého skla.
6. Slovo podobného významu ke slovu anekdota.	12. Kočkovitá šelma, která má hřívu.

PRACOVNÍ LIST: VLASTNÍ JMÉNA

1. Dopln text:

víla _____

vodník _____

skřítek _____

princezna _____

princ _____

(Racochejl, Amálka, Bajaja, Lada, Česílko)

2. Dopln jména zvířat.

___apoušek _____, ___es _____,

___očka _____, ___ybička _____,

3. Dopln text.

___pisovatel ___íří ___áček

___eka ___ltava

___alíř ___osef ___ada

___ěsto ___řinec

___ora ___něžka

___ohoří ___eskydy

4. Napiš něco o sobě.

Jmenuji se _____.

Bydlím ve městě _____.

Naší obcí protéká řeka _____.

Můj nejlepší kamarád je _____.

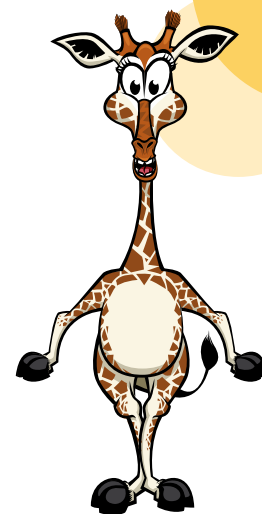
Moje nejlepší kamarádka je _____.

1. Zahraj si hru ANO/NE. Označ písmeno dle odpovědi. Pak z těchto písmen slož tajenku.

ANO NE

D	N
K	I
P	J
L	H
G	O
M	F
C	A
T	B

Karel IV. pocházel z rodu Lucemburků.
 Žil v 16. století.
 Nechal zhotovit korunovační klenoty.
 Byl nejen český král, ale i římský císař.
 Zavedl novou měnu pražský groš.
 Na svém pohřbu byl nazván Otcem vlasti.
 Václav IV. nebyl synem Karla IV.
 Zikmund Lucemburský byl bratrem Václava IV.

Tajenka: Karel IV. byl vynikající _____.

2. Vypočítej příklady. Výsledky vyhledej v tabulce a vybarvi je i s písmeny po nimi. Z nevybarvených písmen slož tajenku.

72	42	12	18	8
S	K	E	D	O
24	3	30	9	16
E	M	I	Z	D
49	1	25	7	2
P	O	M	Š	O
40	36	4	10	15
V	A	N	M	U
6	56	27	5	81
K	Ů	R	A	J

$5 \cdot 6 =$

$7 \cdot 7 =$

$1\,000 - 928 =$

$150 : 10 =$

$42 : 6 =$

$12\,000 : 1\,000 =$

$81 : (3 \cdot 3) =$

$360 : 60 =$

$3 \cdot 9 =$

$950 - 914 =$

$36 : 9 =$

$(3 \cdot 2) - (30 : 10) =$

$25 : 5 =$

$(32 : 8) + (16 : 4) =$

Tajenka:

Napiš, co o této písni víš:

Historie těšínských a českotěšínských četníků

Z památníku četnické stanice v Českém Těšíně 5. díl 1933 – 1945

Těžký žalář za smrt soudce

Ani rok 1933 nezačal poklidně. Naši četníci již 1. února ve 21:15 hod. dostali oznámení, že byl ve svém bytě postřelen JUDr. Augustin Dorda, okresní soudce v Českém Těšíně. Po převozu do nemocnice v Cieszy-nie následný den v odpoledních hodinách zemřel. Neznámý pachatel byl svědky popsán jako muž, který z místa činu odjel osobním vozem. Bylo zjištěno, že auto vlastní Otto Tyleček z Vítkovic. Četníci z Moravské Ostravy pachatele zadrželi 2. února během časných ranních hodin v ostravském hotelu Modrá hvězda. U Tylečka se našla vražedná zbraň včetně uloupených věcí. Tylečkovi dokázali i další loupežná přepadení při nichž vyhrožoval zbraní. Za tyto činy byl 17. května odsouzen ostravským soudem na patnáct let těžkého žaláře.

Rudý den na Střelnici a zatýkání funkcionářů

Druhý den měsíce března zorganizovali komunisté na střelnici v Českém Těšíně tzv. Rudý den. Účastnilo se ho více jak 700 lidí, proti kterým bylo nasazeno 81 četníků. Shromáždění se obešlo bez incidentů. 11. 10. 1933 proběhlo zatýkání funkcionářů německé národní strany socialistické těšínskými četníky pro zločin porušení zákona na ochranu republiky. Zatčení Pavel Lamatsch, Marie Schattová, Jindřich Moldřik (úředníci stavitele Fuldy), německý učitel Adolf Sadowský a syn ing. Fuldy, Fric Fulda byli převezeni do vazební věznice v Moravské Ostravě. Do konce měsíce října byly německé nacionální strany v našem městě rozpuštěny. V říjnu 1933 proběhlo slavnostní položení základního kamene budovy nemocnice v Českém Těšíně.

Pátkačka za první republiky / zdroj: Michal Dlouhý

Rok 1933 přinesl tyto výsledky. Zatčeno bylo 126 osob, udáno 1718, 37 mimořádných služeb a 77 vězňů bylo eskortováno.

Policejní ředitelství v Českém Těšíně

V lednu roku 1934 uzavřelo Polsko s Německem pakt o neútočení a jak se popisuje v četnickém památníku přineslo to zhoršení vztahů v našem pohraničí. Byla zakázána distribuce polského tisku k nám a podle písemných záznamů se ochladily i pracovní vztahy včetně spolupráce na obou stranách řeky. Písemné vzpomínání na další léta se přenáší až na závěr roku 1936. Následující zápisky přináší jen informace spíše o politickém dění v Českém Těšíně.

Výnosem ministerstva vnitra ze dne 21. listopadu 1936 č. 252 bylo dnem 14. 12. 1936 zřízeno policejní ředitelství v Českém Těšíně pro obce sousedního okresu českotěšínského a zároveň stanoven, aby v obcích soudního okresu fryštá-

ského a jablunkovského vykonávali částečnou působnost za policejního ředitele exponovaní úředníci. Správcem policejního ředitelství v Českém Těšíně byl jmenován vrchní komisař policejní služby Bohumil Hromádka. Dne 17. prosince 1936 převzalo policejní ředitelství od místního četnictva pohraniční kontrolu na mostech a službu ve městě Českém Těšíně, Svibici a Mostech.

kterí měli obsadit Jubilejní most. Ve strážnici zůstali pouze vrchní strážmistr Karel Bugel a strážmistr Pazdera.

Po desáté hodině večerní 23. 9. 1938 byla vyhlášena všeobecná mobilizace. Bezprostředně po jejím vyhlášení zaznamenali četnické hlídky skupiny polských občanů, kteří opouštěli Český Těšín přes řeku Olši.

Družstvo SOS Český Těšín, které strážilo Jubilejní most se muselo krýt před kulometnou palbou, jenž přicházela z polského břehu řeky Olše. Dále je v deníku zaznamenáno, že se jednalo o silný útok, kde bylo použito i granátů včetně polského tanku. Posílené skupině četníků se podařilo útok odvrátit bez ztrát na životech. Na útočící straně padl velitel polského tanku záložní důstojník Polské armády Tadeasz Roger. Podobné útoky se opakovaly každou noc až do 1. října 1938, kdy byla v 16:00 hodin nařízena evakuace Českého Těšína a stažení četníků do Frýdku.

Pomalou na celý rok se četnický deník odmlčel. První nové postřehy byly zapsány až 1. září 1939, kdy

Četníci / zdroj: Michal Dlouhý

Četníci / zdroj: Hanácký deník

SOS Český Těšín

V rozmezí let 1937 až 1938 se zapisovatelé pamětí do četnického deníku mění a své zápisky směřují spíše k událostem jako organizování smutečních pochodů a vzpomínkových akcí k úmrtí T. G. Masaryka a oslav výročí vzniku Československé republiky. Až 21. září 1938 se zde objevuje zápis o vzniku družstva s názvem SOS Český Těšín, které tvořili strážmistr Lička, Kalesák, Bednářik a Kaminski,

na Těšínsko vtrhla vojska německé armády. Pisatel zde popisuje zatýkání, které proběhlo v dřívějším služebním obvodu Dolního Žukova. Bylo zde zatčeno 7 osob české a polské národnosti a šest z nich skončilo v koncentračních táborech.

1945

Obracím prázdné zažloutlé stránky četnického deníku, ale další rukopis se objevuje až s datem 3. 5. 1945. V ranních hodinách zni-

čila ustupující německá vojska všechny mosty přes řeku Olši.

Město Český Těšín bylo bez boje osvobozeno Rudou armádou dne 3. 1. 1945 v odpoledních hodinách. Byl utvořen Národní výbor vedený lékárníkem Antonínem Povolným včetně 25-ti členné milice z místních občanů, mající za úkol udržování veřejného pořádku a ochranu opuštěného majetku. V bývalém reprezentačním domě (Hotel Slavia, dnes Piast) se ubytovala uniformovaná a dobře vyzbrojená polská milice v počtu 30 mužů, kteří pocházeli z vnitřního Polska. Následně byla doplněna o dobrovolníky z řad místních občanů polské národnosti. Ponechává činnost polské milice na území Českého Těšína byla nežádoucí, bylo proto intervenováno u sovětského posádkového velitele v Cieszyne, který nařídil jejich stažení z Českého Těšína, a to do dvou hodin za řeku Olši. Do Českého Těšína dorazil i československý tankový oddíl pod vedením štábního kapitána Plůdka. Tento tankový oddíl se velmi přičinil při udržování pořádku ve městě než přešla fronta Těšínskem.

Dne 7. května 1945 bylo Slezskou národní radou v Moravské Ostravě rozhodnuto o organizování bezpečnostních složek. Tímto úkolem byli pověřeni praporčík Jaroslav Lička a štábní strážmistr Josef Kaminski včetně pěti dobrovolníků z Frýdku-Místku. Lička se ujal organizace a řízení okresní milice a Josef Kaminski zřídil v Českém Těšíně první stanici SNB (Sbor národní bezpečnosti). Prvním úkolem bylo zaevidování Němců v lokalitě města. Těch se do jednoho týdne podařilo zaregistrovat 2800 a internovat do budovy Střelnice a v barákovém táboře odkud docházeli na práce při obnově zničených mostů. 12. 5. 1945 přijíždí do Českého Těšína jako okresní velitel vrchní strážmistr Herbert Lamla s padesáti příslušníky SNB a zajišťují služebny v Ropici, Trinci, Vendryni, Bystřici nad Olší, Návsí, Jablunkově, Mostech, Hnojníku a Oldřichovicích. Později vznikají stanice SNB v Nýdku, Bukovci, Dolní Lomné, Horním Těrlicku, Třanovicích, Místřovicích, Dolních Bludovicích a Šumbarku.

Četnický výjezd

Trest smrti pro hromadné vrahy

29. května 1945 zatklí příslušníci zdejší stanice SNB členy Těšínského gestapa Simona Růkla, Josefa Grepla, Karla Eichlera a Josefa Filipka, kteří úkladně zavraždili dne 23. března 1945 o půlnoci v Bystřici nad Olší MUDr. Jaroslava Mička a úředníka Jana Hečka oba z Frýdku-Místku. Jmenovaní gestapáci se během svého působení na gestapu dopustili hromadných vražd Čechů a Poláků v Těšíně, Bogoticích, Jablunkově a Wisle. Až na Josefa Filipka byli odsouzeni soudem v Moravské Ostravě k trestu smrti. Rozsudek byl ihned vykonán.

Zloději dobytka

Dne 16. listopadu byla zdejší stanicí zatčena tlupa zlodějů. Gustav Roik, Michal Skocoň, František Ligocki, Františka Szromová, Jeuneša Skocoňová, Josef Lednický, Lubomír Lednický a František Lednický. Měli na svědomí krádeže hovězího dobytka, vepřů a drůbeže v okolí Českého Těšína. Zatčení byli eskortováni do krajské věznice v Moravské Ostravě.

V roce 1945 docílila stanice SNB v Českém Těšíně těchto úspěchů: 26 zatčených osob, 9 vyšetřených udání, provedeno 6 domovních prohlídek, 15 eskort do vazební věznice a 207 různých asistencí.

Pátráčka se psem / zdroj: Michal Dlouhý

„Sbírka“ zbrani

Dvanáctého ledna roku 1946 byla vykonána domovní prohlídka u rolníka Vladislava Zieliny z Horního Žukova čp. 40. Při prohlídce byly nalezeny funkční zbraně, německý samopal s plným zásobníkem, lovecká puška ráže 16 mm s ostrými náboji, kulobrokovnice a kulovnice německého původu včetně střeliva. Zielina byl zatčen a umístěn do věznice okresního soudu v Českém Těšíně.

Dne 5. 2. 1946 ve čtvrt na čtyři ráno byl stržen ledovou krou nouzový dřevěný most přes řeku Olši na místě bývalého hlavního mostu. Následně též den byl v 9:30 hod. zprovozněn nouzový dřevěný most do Polska z ulice Moskevské.

25. března byla Městským národním výborem v Horním Žukově ukončena rehabilitace občanů, kteří se v době nesvobody přihlásili k německé národnosti.

Četník se psem / zdroj: Michal Dlouhý

Neznámý pachatel

29. ledna roku 1947 byl v nočních hodinách zavražděn úředník ve výslužbě Bohumil Hrbolka. Tělo oběti se našlo v jeho bytě na ulici Štefánikova čp. 30. Tento bestialní čin vyvolal ve městě velký rozruch a pachatel nebyl dosud dopaden. Prvního července 1947 byla úředně sloučena obec Svibice s Českým Těšínem v jednotný celek. Současně se zde zřídila pasová a kontrolní stanice SNB do které bylo přiděleno 12 mužů včetně jednoho civilisty, kteří byli ubytováni v kasárnách na Ostravské ulici v Českém Těšíně. A zde veškeré zápisky končí poslední záznam v deníku se objevuje až 15. srpna 1948. V ten den se sloučila Okresní správa SNB v Českém Těšíně s místní českotěšínskou stanicí do Obvodní správy SNB Český Těšín. Obvod zahrnoval obce Svibici a Mosty u Českého Těšína. Horní Žukov byl přidělen k obvodní stanici SNB Ropice.

Dnešním pátým pokračováním Historie těšínských a českotěšínských četníků je seriál u svého konce. Doufám, že pro většinu čtenářů to bylo čtení přínosné a záživné. Rád bych poděkoval za spolupráci Státnímu okresnímu archivu v Karvině, ale i našim spoluobčanům, kteří mne zásobovali fotografiemi z rodinných sbírek včetně cenných informací k upřesnění historických souvislostí.

Snad se neloučíme na dlouho. V září bych chtěl našim čtenářům Těšínských listů nabídnout opět malou procházku těšínskou historií a to seriálem „Z historie železniční stanice v Českém Těšíně“. Pokud ovšem přahnete i nadále po historických materiálech včetně retro fotek obou Těšínů, můžete navštívit internetové stránky na Facebooku pod názvem Český Těšín – křižovatka historie a současnosti.

Milan Čierny / Foto: Archiv Milan Čierny

Stavební vývoj Českého Těšína do roku 1939 (45. část)

Stavba č. 206/16 | Dům Alexandra Kohna

V roce 1927 lékař Alexandr Kohn odkoupil od města stavební parcelu nacházející se naproti nádražní budovy, s cílem vystavět modernistický dům dle projektu architekta Alfreda Wiedermanna. Stavební povolení mu bylo vydáno 16. března roku 1928, načež se rozběhly stavební práce. Avšak z důvodu čilého stavebního ruchu scházeli nejen zruční zedníci a řemeslníci, ale rovněž stavební materiál. Z tohoto důvodu Alexandr Kohn koncem téhož roku podal žádost na Finančním ředitelství v Opavě o prodloužení lhůty k dokončení novostavby. Přes skutečnost, že nové datum bylo stanoveno na 30. června 1929, kolaudační řízení proběhlo teprve 3. září téhož roku. Činžovně obchodní budově bylo přiděleno konskripční číslo 287 pro městskou čtvrť Kamenec a orientační číslo 16.

Přízemní prostory byly pochopitelně vyhrazeny pro obchodní účely. Ty si pronajímali mezi jinými: Karel Hrubý - mužský krejčí, Franz Sklenář - sportovní potřeby, Erwin Lewinsky - zástupce prostějovské továrny na oděvy „Sbor“ (majitelem byl Gustav Sborowitz), David Spitzkopf - konfekce nebo Franciszek Żlab - cukrárna. Ve stejném podlaží se v zadní části přistavby

nacházela lékařská ordinace majitele domu, kdežto v prvním patře advokátní kanceláře Józefa Pasze a Fridricha Grünberga. Ve zbylých patrech se pak nalézaly rozsáhlé a velmi luxusně zařízené byty s vyhrazenými pokoji pro služebnou. V půdních prostorech se navíc nacházela prádelna a důmyslně navržená střešní terasa pro sušení prádla.

Majitel domu Alexander Kohn se narodil v židovské rodině v Bystrici. V roce 1913 ukončil studium na lékařské fakultě ve Vídni. Odborné kvalifikace získal ve Wilhelmské nemocnici ve Vídni a v italském Merano - lázeňském městě, kde se léčí především respirační onemocnění. V květnu roku 1921 otevřel lékařskou ordinaci v domě na Hlavní třídě 116/17. Léčil pomocí elektrolyzy (diatermie), slunečním zářením (helioterapie) a metodou alternativní medicíny (homeopatie). Vykonával rovněž funkci školního lékaře českých škol na území města. Do doby výstavby vlastního domu bydlel společně s manželkou Sophií v pronajatém bytě v Bezručově ulici 195/36. Alexandr Kohn byl nejen lékařem, ale také vlivným členem místní židovské minority. V letech 1933-1935 byl dokonce zvolen předsedou Izraelské nábo-

Pohled z roku 1939 na dům Alexandra Kohna (po levé straně) a sousední dům Otty Matisska. Foto | Narodowe archiwum cyfrowe

ženské obce v Českém Těšíně. V listopadu roku 1938 rodina Kohnů prodala dům již zmíněnému advokátu Józefovi Paszovi, načež se přestěhovala do domu Emila Eichnera v téže ulici (viz. Stavební vývoj 38. část), kde si Alexandr Kohn ote-

vřel lékařskou ordinaci vybavenou rentgenovým přístrojem. Alexandr Kohn přežil holocaust a vrátil se do Českého Těšína, kde se opětovně ujal vedení obnovené Izraelské náboženské obce.

Stavba č. 207/17 | Dům Otty Matisska

Rovněž sousední dům patřící Ottovi Matisskovi stanul na městském pozemku, jejíž hodnota byla vyčíslena na 90 Kč za metr čtvereční. Stavební povolení bylo vydáno 24. listopadu roku 1928. Brzy na to nastoupila stavební firma Eugena Fuld, která stihla před třeskutou zimou provést výkopové práce včetně výstavby sklepních prostorů. Nicméně počátkem následujícího roku byla výstavba pozastavena z důvodu nedostatku pracovních sil a stavebního materiálu. Hrubou stavbu se podařilo dokončit teprve v červnu roku 1929. Úspěšné kolaudační řízení pětipodlažního domu, jež byl navrhnout Rudolfem Krausem, proběhlo 1. října téhož roku. Novému stavení bylo přiděleno konskripční číslo 302 pro městskou čtvrť Kamenec a orientační číslo 17.

V přízemí a v prvním patře se nacházely rozsáhlé obchodní prostory

V roce 1926 zemřela Hedwig - manželka Paula Matisska. Rodinná hrobka se nachází na centrálním hřbitově v Českém Těšíně. Foto | Czesław Kraina

majitele domu Otty Matisska, který provozoval největší hračkařství ve městě. Sortiment byl opravdu široký, stačí se jen seznámit s dobovými reklamami. Prodával nejen hračky, ale rovněž dětské oblečení, nábytek, postýlky, kočárky pro panenky, houpací koně atd. Kromě obchodu s hračkami prodával také kufry, kabelky, pletené košíky, deštníky, hůlky, dýmky, kosmetické potřeby, šperky a jiné. Takto velký obchodní dům vedl společně se svým otcem Paulem. Do Těšína se rodina Matissků přestěhovala koncem 19. století z Bohumínska. Zprvu bydleli v pronajatých bytech na tehdejší Kronprinzessin Stephaniestrasse (nyní ul. Głęboka). V té době se Paul živil jako soustružník, avšak v pozdějším období začal obchodovat s textilní galanterií. Zdá se, že tento obchod vzkvétal, jelikož nejprve zakoupil dům na zmí-

něné ul. Głęboka 40 a následně vilu, původně patřící rodině Fischgrundovým na tehdejší Felsenstrasse (nyní ul. Karvinská 437/31). Po rozdělení města mezi dva státy se společně s manželkou Hedwigou, natrvalo usadil v nově vzniklém Českém Těšíně, ve kterém kolem roku 1924 otevřel v městských krámcích (viz. Stavební vývoj 38. část) první hračkářství. Koncem následujícího roku si pronajal místnost v nově vystavěném domě na nároží Nádražní a Bezručovy ulice, kde rozšířil svou nabídku o textilní galanterii a turistické potřeby. Kolem roku 1925 se na levý břeh řeky Olzy přestěhoval rovněž syn Otto společně se svou manželkou Marií. V polské části města zůstal Wilhelm (pravděpodobně druhý syn Paula), který rovněž prodával hračky a textilní galanterii.

Dobová reklama hračkářství Otty Matisseka z roku 1931.

Repro | Śląska biblioteka cyfrowa

Koncem roku 1933 stavební úřad vydal povolení na úpravy prodejních prostor v části přízemí. Cílem této přestavby bylo vytvořit skromnou, ale v té době velmi oblíbenou pasáž, jež byla obklopená velkými prosklenými výlohami obchodních místností. Vstup

do této pasáže vedl původním 3 m širokým vchodem nacházejícím se v ose hlavního průčelí. V souvislosti s touto adaptací byly po stranách budovy provedeny dva nové vchody, jelikož pasáž neumožňovala vstup přímo do prodejních místností.

Stavba č. 267/19 | Dům Emanuela a Antonie Tramerových

Rohový dům rodiny Tramerových. Kolem roku 1930.

Foto | Soukromá sbírka Czesława Krainy

V roce 1910 na doposud nezastavěném nároží mezi ulicemi Nádražní a Střelniční vystavěl stavebník Josef Nossek trojpodlažní obchodně činžovní dům pro manžele Emanuela a Antonii Tramerových. Rohový dům obdržel konskripční číslo 198 pro městskou čtvrť Kamenec a dvě orientační čísla. Pro ul. Nádražní č. 31 (v meziválečném období nahrazeno č. 19) a pro ul. Střelniční č. 17. Židovská rodina Tramerových se do Těšína přistěhovala z Bohumína, kde zprvu provozovala nádražní restauraci a následně zájezdní hostinec „pod Lipou“ - „pod Lipą“ - „zur Linde“. Emanuel Tramer byl znám nejen jako hostinský, ale rovněž jako veřejný činitel. Kupříkladu v roce 1906 byl zvolen do zastupitelstva města Bohumína. V následujícím roce dokonce dvakrát věnoval malý peněžík dar na výlet a vánoční besídku místní polské škole Ta-

deusza Kościuszki. V roce 1910 se Tramerovi přestěhovali do čerstvě postaveného domu, avšak není známo, zda v Těšíně vyvíjeli jakoukoliv hospodářskou činnost. Nasvědčuje tomu fakt, že přinejmenším od roku 1916 opět provozovali nádražní restauraci, ale protentokrát v Bielsku. S největší pravděpodobností o rok později Emanuel Tramer zemřel. V důsledku toho se vdova Antonie v červenci téhož roku rozhodla prodat dům a vrátit se do Bohumína. V souvislosti s pojednáváním o rodině Tramerů je potřeba zmínit, že členy této široce rozvětvené rodiny lze nalézt na území celého Těšínského Slezska. Převážně provozovali zájezdní hostince (Ochaby, Skoczów, Bohumín a Závada), řemeslné dílny (Skoczów a Moravská Ostrava) nebo obchod se dřívím v Orlově.

Současný pohled na dům rodiny Tramerových.

Foto | Czesław Kraina

Během stavebních úprav došlo ke zranění soukromé osoby. Jednalo se o občanku města Bertu Althoffovou, která podala u Krajského soudu v Moravské Ostravě žalobu proti stavební firmě Eugena Fuldý. Díky dochované korespondenci mezi Městským úřadem a Krajským soudem víme, že se žalobkyně domáhala odškodného ve výši 10 tisíc Kč. Pro dokreslení celé situace nám poslouží následující citát, pocházející z téže korespondence: *Strana žalující tvrdí, že si přivodila úraz následkem toho, že při přestavbě domu bylo na chodníku pohozeno prkno. Žalující strana dále tvrdí. Již položení prken na místě úrazu znamenalo velké nebezpečí pro chodce a mělo skutečně za následek několik úrazů, nasvědčující dostatečně nezdutnosti zaměstnanců žalované strany.*

Dobová dvojjazyčná reklama obchodu Červenka & spol. z roku 1931.

Repro | Śląska biblioteka cyfrowa

Novým vlastníkem domu, jehož hodnota byla vyčíslena na 129 tisíc korun rakouských se stala Aloisie Zrubek - manželka Jana Zrubka, spolumajitele mechanické tkalcovny ve Frenštátu pod Radhoštěm a od roku 1915 rovněž spoluvlastníka velkoobchodu v Hradišti (Těrlíčko) a Volovci (Dolní Domaslavice), které odkoupil od rodiny Goc. I v tomto domě místnosti v přízemí sloužily pro obchodní účely. Do roku 1920 si je pronajímá Gustav Felix, jež obchodoval s bavlněným zbožím. Po něm se zde v letech 1924 - 1939 nacházel velkoobchod s koloniálním zbožím a zemskými plodinami Červenka & spol. Tato společnost měla své pobočky rovněž v Trinci a Hnojniku. V roce 1930 si jednu z místností pronajal také Heinrich Klappholz, který prodával pytle.

Czesław Kraina

Foto: Archiv Czesław Kraina

Ptákem roku 2020 je Jiříčka obecná

Každým rokem Česká společnost ornitologická vybere jeden ptačí druh, který se stane ptákem roku. Letos to je Jiříčka obecná (*Delichon urbicum*), která se bude těšit nejen pozornosti ornitologů, ale cílem této kampaně je také seznámit s tímto krásným a užitečným opeřencem i širokou veřejností.

Likvidátoři hmyzu

Jiříčky se živí nejrůznějším hmyzem, který chytají v letu. Během hnízdění jedna rodina Jiříček spořádá obrovské množství hmyzu, mezi které patří komáři, muchničky, mšice, ovádi a mnoho dalších druhů. Bylo zjištěno, že v závislosti na počasí a potravní nabídce přinesl pár Jiříček za jednu hodinu až neuvěřitelných 2800 kusů hmyzu! Tím, že Jiříčky často loví v blízkosti hnízd, zlikvidují ve městech pro nás velké množství obtížného hmyzu. Spolu s Vlaštovkami, Rorýsy a dalšími hmyzožravými ptáky pomáhají udržovat rovnováhu v přírodě a zabráňují kalamitnému přemnožení různých škůdců, které bychom museli nákladně likvidovat chemicky.

Jiříčky hnízdí i v našem městě

V roce 2019 zmapoval Český svaz ochránců přírody CIESZYNIKA hnízda Jiříček na území našeho města. Celkem bylo obsazeno 31 budov a sečteno 110 hnízdících párů. Většina hnízd byla na panelových nebo obytných domech. Naše město se může těšit bohatou populací, jen je škoda, že na mnohých místech občané shazují hnízda a zabíjejí Jiříčkám v hnízdění.

Shazování hnízd je nezákonné a neohleduplné

Shazování hnízd Jiříček je porušením zákona o ochraně přírody, který zakazuje úmyslné ničení hnízd všech volně žijících ptáků a kdo tak činí, vystavuje se riziku sankce. Vůbec nejhorší je shodit hnízdo s vejci nebo mláďaty a je velmi smutné, že i takové případy se občas objevují.

S Jiříčkami lze žít a ještě to může být zábava

Ačkoliv je pravdou, že trus jiříček dokáže pěkně zaneřadit okno, dá se situace řešit několika způsoby. Jednou z možností je pod hnízdo připevnit zábranu v podobě prkénka, plechu, který zabrání padání trusu na okno a po skončení hnízdění lze zábranu odstranit. Trus jiříček je vynikající přírodní hnojivo a dá se využít například do záhonů. Další možností je zakoupení umělého hnízda, které lze umístit na část domu, kde padající trus nevádí. Umělá hnízda se vyrábějí dřevěná nebo keramická a prodávají se i s podložkami proti padání trusu. Informace o prodejcích lze nalézt na internetu při zadání

do vyhledávače „hnízdo jiříčky“. Některé obce staví i speciální sloupky se stříškou upravenou pro hnízda Jiříček. Jiříčky jsou překrásní ptáci, a proto zkuste třeba na chvíli místo sledování televize nebo hledání do mobilu pozorovat Jiříčky jak létají kolem našich domů a neúnavně loví hmyz. Neméně zajímavé je pozorovat je při opravě hnízda nebo krmení mláďat. Příroda nemusí být vždy jen obtížná, ale je také zajímavá a zábavná.

Kde se dozvíte více

Jiříčce je věnováno celé číslo časopisu ptačí svět. Najdete tam pozitivní příklady jak s Jiříčkami žít, uvidíte, jak vypadá dům pro Jiříčky, dozvíte se jestli se můžete bát ptačích parazitů, jak Jiříčky sledovat a jak jim pomoci a spoustu zajímavých informací z jejich života. Ptačí svět je volně ke stažení na stránkách České společnosti ornitologické www.birdlife.cz nebo na tomto odkazu <https://www.birdlife.cz/ptak-roku-2020-jiricka-obecna/>

Daniel Křenek, ref. vodního hospodářství a ochrany přírody.

Foto: Wikipedia

Velikonoční rouškovník

...o tom, že pracovníci SVČ Amos šli roušky si štěbetal kde kdo! Připravili jsme na zelený čtvrtek pro naše příznivce, přátele a občany malé překvapení...Velikonoční rouškovník, který jsme vytvořili formou malých dárečků zavěšených na plotě SVČ Amos. Každý si mohl přijít vyzvednout roušku pro sebe, obdarovat své blízké nebo věnovat potřebným. Připravujeme další aktivity na dálku pro naše klienty i pro všechny známé, kteří sledují činnost SVČ Amos. Budeme se těšit s vámi všemi na našich sociálních sítích!

Kolektiv pracovníků SVČ Amos

Vítání jara na dálku

S blízkými se Velikonocemi jsme se rozhodli vyhlásit pro děti a rodiče fotosoutěž „O nejkrásnější velikonoční vajíčko“. Byly ustanovené 4 věkové kategorie a pro tři nejlepší v každé kategorii připraveny odměny. Fotografie hotových výrobků byly zaslány pracovníkovi SVČ Amos a po Velikonocích byly porotou vybrány vítězné fotografie. Rovněž jsme do velikonoční doby zapojili naše členy Klubu 55+, kteří mohli přispět a pochlubit se fotografiemi své domácí výzdoby, tvorby a svého kuchařského umění. Připravený jarní program akcí pro naše klubáky přesouváme dle možností na podzim. V sobotu 4. dubna jsme se měli sejít společně k tradičnímu Vítání jara

s folklórními soubory Slezan a Slezanek, lektory workshopů a se stánkaři, kteří zajišťovali Velikonoční jarmáreček. Akce byla připravována v rámci projektu „Kaj indži ináč - u nas po našymu. Lidová kultura Těšínského Slezska“. Chtěli jsme společně strávit příjemné odpoledne v kruhu známých i rodiny před nadcházejícími svátky jara. Letos nám situace nedovolila se osobně setkat, proto jsme vám v týdnu od 6. do 9. dubna (pondělí – čtvrtek) na dálku zaslali online pořady: Tvoříme se Zdeňkou Jandovou velikonoční ozdoby, Pleteme karabáče s Davidem a Katkou, Upečeme si beránka, mazanec nebo nádivku? Slezan a Slezanek vinšují...

Kolektiv pracovníků SVČ Amos

OBJEDNÁVKY NA DRŮBEŽ

ODBĚR V SOBOTU 23.5.2020

NOSNICE - DOMINANT

(černé, hnědé, kropenaté, nově - modré, sasexově bílé)

cena: 175,-/kus

stáří: 16 týdnů

KOHOUTI cena: 165,-/kus

BROJLERY - HABARD

cena: 60,-/kus

stáří: 24 dní

KRUŽATA - B.U.T. - BIG 6

cena: 309,-/samec

259,-/samice

stáří: 7 týdnů (starší o týden oproti minulých let)

JEDNOTNÁ ZÁLOHA
20 Kč/KUS

OBJEDNÁVKY PŘIJÍMÁME:

HOBBY PRODEJNA, DVOŘÁKOVA 14, ČESKÝ TĚŠÍN

TEL.: +420 773 959 796

Těšínské divadlo za oponou

Těšínské divadlo má až do odvolání červenou, stejně jako další divadla a hromadné kulturní akce. Jelikož je po měsíci nouzového stavu jisté jen to, že bude platit další dva týdny, stahují se nad představou, že ještě do prázdnin přivítá diváky, hodně černá mračna. Neznamená to ale, že činnost divadla ustala. Naopak. Připravují se alternativy, upravuje se program, na řadu přicházejí úkoly, které jindy každodenní hektický divadelní provoz tří hereckých scén odsouvá do pozadí. „Usilovně pracujeme za zavádění nového a sofistikovaného rezervačního systému. Spuštění očekáváme po prázdninách, se začátkem nové sezony. Už před zavřením divadla mohli diváci zaznamenat zavádění nové vizuální koncepce našich plakátů. Do stejného kabátu teď převlékáme nejen programy a další tiskoviny, ale ostravské grafické studio pro nás vyvíjí také novou podobu webových stránek divadla,“ uvádí vedoucí obchodního oddělení Kateřina Mertha. Dodává, že nynější situace také velmi nahrává elektronické formě komunikace. Není mezi pracovníky, z nichž je mnoho nuceno kvůli péči o děti nebo pobytu za hranicemi využívat takzvaný home office, ale také směrem z divadla k jeho fanouškovské základně. Sociální síť a web divadla jsou teď hlavním komunikačním kanálem. V chodu je také administrativní a technická část zaměstnanců. Úspěšně pokračuje rekonstrukce malé scény v suterénu divadla. Doma se na nové role připravují herci pod vedením svých šéfů a dramaturgů, loutkoherci z Bajky dokonce zkoušejí on-line. „Doufáme, že v posledních dnech avizované postupné uvolňování opatření nám v dohledné

době alespoň dovolí zahájit zkoušky a výrobu her. Ředitel Petr Kracik vypracoval podrobný plán takového režimu, neboť v naší instituci je nezbytné bezpečně skloubit chod mnoha provozů, kde pracují mladší i starší, Češi i Poláci, matky i důchodci. Věci by se mohly směrem k normálnímu kolejí, ovšem zatím bez diváků, pomalu vracet po Velikonocích,“ podotýká Iva Lupková, tajemnice uměleckého provozu Těšínského divadla. I vzdálenější budoucnost s sebou ale nese otazní-

ky. V září a říjnu zatím v plánu zůstávají festivaly Loutky dětem a divadelní festival Bez hranic. Zda se ale budou moci uskutečnit, to zůstává ve hvězdách. Není kvůli nutné spolupráci s dalšími organizátory a přípravám, které vyžadují dlouhé měsíce, ale také kvůli přeshraniční účasti a spolupráci, u níž zatím netušíme, zda bude umožněna.

Iva Lupková, tajemnice uměleckého provozu Těšínského divadla

Foto: Archiv Těšínského divadla

mojeplazma

**DAROVAT KREVŇÍ PLAZMU
ZNAMENÁ ZACHRÁNIT
LIDSKÝ ŽIVOT**

Transfúze krve či jejích složek je zapotřebí nejen při úrazech a operacích, ale také při léčbě závažných onemocnění jako je leukémie, krvácivé poruchy nebo onemocnění jater či ledvin. Krevní plazma totiž slouží jako výchozí surovina pro výrobu celé řady léků zachraňujících lidské životy, které jiným způsobem vyrobit nelze. Jejich spotřeba navíc každým rokem stoupá a dnes jsou tisíce nemocných lidí závislých na vaší pomoci. Plazma tvoří něco málo přes polovinu lidské krve a sama je z 90 % tvořena vodou. Proteiny v plazmě léčí šokové stavy, popáleniny, primární imunitní nedostatečnost, poruchy srážlivosti krve a mnoho dalších vážných nemocí.

Bezpečný a efektivní odběr lidské krevní plazmy k dalšímu zpracování (frakcionaci) provádí společnost UNICAPlasma Morava – Moje plazma.

Rozhodli jste se darovat krevní plazmu?
Každý dárce prochází před darováním plazmy základním vyšetřením, při kterém se mu měří krevní tlak, tep a tělesná teplota. Před prvním darováním je vyšetření důkladnější.

Více informací o tom, jak darovat krevní plazmu najdete na:
WWW.MOJEPLAZMA.CZ

**Vaše krevní plazma může pomáhat
až po druhém odběru**

Až po opakovaném negativním vyšetření, tedy při druhém odběru, při kterém se také ve vzorku neprokáží viry, putuje vaše plazma do frakcionačního závodu. Je tedy třeba provést minimálně dva odběry plazmy od jednoho dárce, aby bylo možné vyloučit možnou nákazu a postoupit plazmu k dalšímu zpracování.

Benefity darování krevní plazmy

Můžete také využít možnosti kompenzace svých nákladů spojených s darováním (ve výši až 700 Kč* za odběr). V našem centru je také možné darovat krevní plazmu bezpříspěvkově. Uplatnit zákonné benefity v podobě uvolnění ze zaměstnání s náhradou mzdy a snížení daňového základu o 3 000 Kč za každý úspěšný odběr.

Po odběru můžete odpočívat v příjemném prostředí s dobrou knihou, časopisem, připojení k WiFi je pro dárce bezplatné. Zdarma máte k dispozici i drobné občerstvení.

ČESKÝ TĚŠÍN

MojePlazma
Nádražní 41
737 01 Český Těšín
tel.: 558 871 001
tesin@mojeplazma.cz

OSTRAVA

MojePlazma
Horní 266/73
700 30 Ostrava
tel.: 592 750 440
darovat@mojeplazma.cz

FRÝDEK-MÍSTEK

MojePlazma
8. pěšího pluku 85
738 01 Frýdek-Místek
tel.: 734 128 230
mistek@mojeplazma.cz

*Za předpokladu pravidelného dárcovství v intervalu 1 krát za 14 dní. Dle ustanovení §32 odst. 2 zákona 373/2011 Sb. o specifických zdravotních službách, podle kterého za krev odebranou pro výrobu krevních derivátů a pro použití u člověka podle jiných právních předpisů a za její odběr nevzniká osobě, které byla krev odebrána, nárok na finanční ani jinou úhradu, s výjimkou účelné, hospodárné a prokazatelně vynaložených výdajů spojených s odběrem její krve, o které tato osoba požádá, a to celkem do maximální výše 5 % minimální mzdy.

Kdo byl MUDr. Leo Frydrych?

S bolestí v srdci jsme obdrželi dne 29. 3. 2020 tu nejsmutnější zprávu. Odešel člověk, o kterém víme, že byl profesionál ve svém lékařském oboru, lékařskou praxi vykonával ještě začátkem letošního roku. Dlouhá léta pracoval v Nemocnici Český Těšín i jako primář interního oddělení. Je nutné vzpomenout také dlouholeté působení v organizaci TJ Sokol Český Těšín.

vaná Haná“. Nelze opomenout ani přípravu novoročenek, které jste navrhoval s hlubokým citem a smyslem pro „krásno“. Velmi si toho vážíme a děkujeme za všechny krásné zážitky, které jsme mohli společně s Vámi sdílet. Ze svých hříven jste si nenechával nic pro sebe, bohatě jste jimi obdarovával druhé a usiloval zkrášlovat a obohacovat život i jiným. Bylo nám ctí poznat takového člověka. Stopa, kterou jste zanechal jako lékař, pedagog i znalec výtvarného umění, je nesmazatelná.

Ještě na počátku letošního roku jste měl v plánu zrealizovat dne 12. 5. 2020 přednášku k 200. výročí narození Vašeho milovaného malíře Josefa Mánesa, která se měla konat ve Strážce, v obci, kde tento malíř část svého života pobýval. Rovněž jste usiloval o zhotovení pamětní desky výtvarníkovi Hansi Mrogalovi, připravil jste všechny

Ale srdcem byl především velkým milovníkem umění. Byl to on, který spolu s Mgr. Zdeňkou Ovčářovou a Mgr. Miladou Matuszkovou založil Klub přátel výtvarného umění už v roce 1987 a po celou dobu vykonával funkci předsedy.

Vážený pane doktore, chceme Vám vřele poděkovat za vše, co jste pro svůj Klub přátel výtvarného umění vykonal. A věru, bylo toho mnoho... Vaší zásluhou byl po celá ta léta sestavován, připravován a realizován bohatý program ať už na poli přednášek, výstav, výletů do blízkého okolí, tak i delších vícedenních zájezdů. Mimo jiné nezapomenutelné byly Vaše akce „Zlatá Praha“ a „Milo-

podklady k jejímu umístění u vchodu na domě - Hlavní třída 131/9, kde pan Mrogala žil.

Slibujeme, že Vaše započaté dílo dokončíme. Pravda, v této složité době musíme přistoupit k jeho přeložení na pozdější termín, ale vynaložíme veškeré úsilí k jeho následnému dovršení.

Také budeme pokračovat v realizaci připravených klubových akcí, až nám to současná mimořádná situace umožní...

Děkujeme, nikdy nezapomeneme.

*Ing. Bronislava Štorkánová,
Klub přátel výtvarného umění
Foto: Archiv KPvU*

Odešla Paní učitelka PaedDr. Iva Doudová

školy, v létě turistické a v zimě lyžařské. Myslím, že mnohé děti k té zálibě přivedla. Svou pokoru vůči češtině dokazovala i rebelantstvím proti jejímu prznění. Její bývalí žáci si určitě vzpomenu na sešity „Přehled mluvnice“, které je provázely nejen k přijímacím zkouškám, ale některé až k maturitě.

Vztah k recitaci a divadlu ji přivedl k založení dětského recitačně-dramatického souboru „Střelky“ při DDM v Českém Těšíně v roce 1978. Se svými Střelkami vyhrávala nejen okresní a krajská kola soutěží, ale zúčastňovala se i národních přehlídek. Pro členy kroužku byla vždy tetou Ivou.

Své výtvarné citění projevovala nejen ve výzdobě školy. Vždy byla noblesní dámou s humorem. Když přišla ráno do školy v něčem novém, prohlásila: „Včera jsem měla depku za tři sta korun.“ Na otázku, proč si dělala doktorát až v důchodu, odpovídala: „Abych si dokázala, že na to mám...“ A měla. Duchem byla vždy mladá.

I v důchodu se stýkala se svými kolegy i bývalými žáky. Někteří ji navštěvovali na sklonku života po úraze nejen v nemocnici, ale i v Domově pro seniory Pohoda v Českém Těšíně.

Vzhledem k situaci, která nastala, jsme se nemohli s paní učitelkou rozloučit. Ale není všem dnům konec. Až přijde ten správný čas, určitě se sejdeme ve větším počtu u jejího místa posledního odpočinku na centrálním hřbitově v Českém Těšíně, kde je pochována i se svým bratrem. Zatím to takto důstojně zařídila a rozloučila se za nás všechny jedna z jejích bývalých žákyň paní Irena Hnyluchová, roz. Morcinová. Děkujeme.

Ivo, nikdy na Tebe nezapomeneme. Odešla jsi, ale žiješ v nás, v našich srdcích a vzpomínkách.

*Mgr. Zuzana Boháčová,
dlouholetá kolegyně*

Setkání s odchodem někoho, koho jsme znali, nás vždy donutí alespoň na chvíli soustředit své myšlenky k našemu žití a konání, nutí nás k tomu, abychom též vzdali hold a poctu přátelům, kteří odcházejí fyzicky z našeho života. Nelze však odejít úplně. Vždyť vzpomínky jsou jediný ráj, odkud člověk nemůže být vyhnán.

Několik málo střípků z jejího soukromého života. Světlo světa spatřila 12. 7. 1926 v Novém Jičíně, základní školu absolvovala ve Valašském Meziříčí. Vzhledem k tomu, že její otec byl důstojníkem armády, mnohokrát se stěhovali – Terezín, Praha, Kralupy nad Vltavou, ... Český Těšín, Třinec.

V Kralupech se zamilovala, ale její manželství trvalo jen krátce. Vrátila se ke svým rodičům do Třince a starala se o ně až do jejich smrti. Měla o tři roky staršího bratra Luboše, kterého milovala nade vše a věnovala mu v důchodu veškerý volný čas, starala se o něj obětavě až do roku 2013, kdy zemřel.

Do ZDŠ ve Svibici nastoupila ve školním roce 1962/1963. Zde učila nejen do svého odchodu do důchodu, ale i poté. Mohla sice učit v Třinci, kde bydlela, ale jak sama říkala: „Pro ducha sboru ve Svibici bych to nikdy neudělala.“ Její aprobační byl český jazyk – dějepis – výtvarná výchova. Byla silnou osobností, vzorem, člověkem plným optimismu, autoritou.

Velkým koníčkem byla pro ni turistika a příroda. Ve škole organizovala celoročně sobotní celodenní výlety pro žáky celé

...vzpomínáme s láskou, Karle!

Karel Musiol, osobnost folklóru Těšínského Slezska

„Chodžila Zuzanka...“ a „ovienžoky“ jsou jen střípky z lidových písní a tanců, které dlouhá léta provázely Karla Musiola na jevištích i v aktivní činnosti s dětskými i dospělými soubory.

V roce 1968 přichází sedmnáctiletý Karel do folklórního souboru Slezan jako tanečník, později jako muzikant a zpěvák. Jeho láska k folklóru a potřeba předávat poznatky mladší generaci ho v roce 1973 přivedla na myšlenku založit folklórní soubor Jackové v Jablunkově, kde pak působil i jako cimbalista. Aktivita s dětskými zájemci o těšínský folklór byla podnětem také k založení nového dětského folklórního souboru Slezanek v roce 1979 v Českém Těšíně. Zde byl dlouhá léta vedoucím a choreografem. Věnoval se jako vedoucím i cimbálové muzice, která je součástí dětského i dospělého souboru. Podílel se i na hudebních a pěveckých úpravách.

Se souborem Slezan a Slezanek se Karel Musiol zúčastnil řady tuzemských i zahraničních folklórních festivalů a procesional téměř celou Evropu, byl také v Asii – Turecku, Mongolsku, na Kypru a dokonce i v Indii. Byl dlouholetým členem Folklórního sdružení Těšínského Slezska, programové rady Slezských dnů a rovněž i autorem některých pořadů v rámci folklórních festivalů. Jako cimbalista spolupracoval i s dalšími soubory v regionu – Odra v Ostravě, Javorový v Třinci. Pozoruhodná byla i jeho sběratelská činnost krojových součástí a těšínských lidových šperků, jejichž repliky pro soubor sám vytvářel. Jeho smysl pro preciznost se odrážel i v návrzích krojového vybavení, které korespondují s lidovou kulturou regionu Těšínského Slezska. Dlouholeté působení pana Karla Musiola v oblasti folklóru je výsledkem práce, která přivedla mnoho generací k lidovým písním a tancům a ti svůj zájem pak zúročili v souboru Slezan a Slezanek.

První setkání s Karlem? V roce 1992 jsem nastoupila na Městské kulturní středisko jako kulturní pracovník. Přišel do kanceláře usměvavý dlouhovlasý blondák. Ano, znala jsem ho jako malíře pokojů a jako člena souboru Slezan. ...a já jsem s ním začala spolupracovat! Skvělý začátek mé činnosti v kultuře a zejména pak ve folklóru. Učila jsem se od všech – muzika, soubor, děti! Všechny rady a zkušenosti jsem brala velmi vážně.

Karel byl nás všech! Folklorista tělem i duší, výborný cimbalista, zpěvák, tanečník, zakládající člen a umělecký vedoucí dětského folklórního souboru Slezanek. Společně s Olgou Krzyžankovou vytvořili

zanek, který převzala Olga do své péče. Náhlý nedávný odchod Karla Musiola nás všechny zasáhl!

Děkuji ti Karle za vše, co jsi pro naši generaci dětí a mládeže vykonal! Děkuji za prezentaci našeho folklóru doma i ve světě!

Děkuji, navždy zůstaneš v mém srdci a vzpomínkách.

Šárka Klimoszová

Mé vzpomínky na Karla Musiola začínají již od raného dětství. Karel byl mým bratrancem, takže jsme se spolu potkávali nejen ve škole, ale i u našich příbuzných. Již jako kluk na základní škole mě udivoval svým zájmem o poslech vážné hudby. Postupem času jsme se oba šli ve folklórním souboru

dětského souboru. I tady mi vždy velmi rád a ochotně radil.

Budu nosit ve svém srdci vzpomínku na tohoto vzácného člověka.

Olga Krzyžanková

Když dnes myslím na Karla, zažívám dva pocity. Jednak je to veliký smutek z toho, že už tu není a pak je to pocit štěstí, že jsem ho ve svém životě mohl potkat. Vzpomínám hlavně na své začátky v muzice Slezanu, kdy jsem od první zkoušky věděl, že si budeme rozumět. Velmi mi pomohlo, když jsem od něj cítil důvěru, velmi mě uklidňovalo, když jsem ho jako cimbalistu měl za zády. Vzpomínám na mnohá vystoupení i na zahraniční zájezdy, na kterých vždy šířil dobrou náladu

jeden z předních a žádaných dětských souborů. Byl osobností jak pro naše město, tak i celý region! Úzká spolupráce se Slávkem Slováčkem a životní styl podrobit se s láskou lidové tvorbě, byl zárukou kvalitních vystoupení souboru Slezan a zejména pak dětí. Karel měl rád výzvy a spolupracoval na programech a projektech v rámci národopisných slavností Slezských dnů nebo na začínajících mezinárodních akcích a přehlídkách.

Kája byl především kamarád, který všechny vždy obdařil svou dobrozdělostí a láskou. Měl rád život a spravedlnost! Mnohokrát jsme spolu diskutovali o životě a jeho smyslu k naplnění... Byl citlivý a vnímavý, a proto také předčasně odešel z veřejného života, podloměn již zdravím.

Vždy se však zajímal o dění ve folklóru, o další činnost souboru Sle-

Slezan, kde Karel začínal jako tanečník, později se začal učit hře na cimbál a stal se členem cimbálové muziky.

V roce 1979 založil DFS Slezanek, jehož členy se postupně staly i mé tři děti. Po několika letech mi nabídl spolupráci v dětském souboru.

Byl to dobrý člověk, folklorista tělem i duší, měl rád legraci. Pokud byly děti při vystoupení moc vážné, neváhal se v zákulisí postarat o drobné žertíky, které děti vždy dokonale rozesmály.

Musím ještě vzpomenout na Karla jako skvělého tanečního partnera, kdy jsme spolu hodně let tancovali Ověňžok. Také u tohoto tance jsme zažívali fůru legrace, kdy v pozici zády k divákům se mě nezapomněl často zeptat, cože následuje dál.

Po ukončení Karlova působení ve Slezanku jsem převzala vedení

a pohodu.

V posledních letech jsme se už moc nevidali. Mnohokrát jsem si říkal, že ho navštívím. Už ho nenavštívím, určitě ale nezapomenu.

Tomáš Treichel

Se strejdou Kájou jsme prožili spoustu krásných let ve Slezanku, kdy byl jeho vedoucím. Na vystoupeních měl vždy dobrou náladu a velmi často nás ze zákulisí rozesmával různými žertíky.

Rovněž byl skvělým cimbalistou, zpěvákem a nezapomenutelným tanečníkem Ověňžoků, prostě folklorista, jak má být. Na zájezdech se Slezanem s ním byla zábava a s každým rád vtípkoval. Jeho hláška „venku pierši“ je s ním navždy spjata.

Bude nám opravdu chybět!

Mirka Szemlová

a Lenka Foltýnová Glacová

**Hasičský záchranný sbor
Moravskoslezského kraje**

EVAKUACE OBYVATELSTVA

Co dělat při nařízené evakuaci

Evakuace

- Pokyny získáte ze sirén, místního rozhlasu, mobilních vyhledávacích prostředků nebo přímo od zasahujících složek. V případě rozsáhlejší mimořádné události také televizním či rozhlasovým vysíláním.
- Použijte vlastní vozidlo nebo evakuační autobus.
- Dostavte se do určeného místa nebo využijte ubytování u příbuzných mimo ohroženou oblast.

Obsah evakuačního zavazadla

- Osobní doklady, peníze, důležité doklady a smlouvy.
- Jídlo a pití na 3 dny a nádobí.
- Nezbytné léky a hygiena.
- Oblečení a vybavení pro spaní.
- Mobil s nabíječkou, psací potřeby, kniha, hra atp.

Před opuštěním bytu

- Uhaste otevřený oheň.
- Odpojte elektrické spotřebiče (mimo lednice).
- Uzavřete přívod vody a plynu.
- Ověřte, zda i sousedé vědí o evakuaci.
- Malým dětem vložte do kapsy lístek s adresou.
- Hospodářská zvířata odvažte a zásobte krmením a vodou.
- Domácí mazlíčky přepravujte v přepravce nebo na vodítku.
- Uzamkněte byt.

Hasičský
záchranný sbor
Moravskoslezského kraje
Výškovická 40
700 30 Ostrava-Zábřeh

www.hzsmsk.cz

**Nerespektováním pokynů
při evakuaci ohrožujete
vlastní životy.**

LETOŠNÍ LIGA UKONČENA BEZ MISTRA

Stejně jako ostatní hokejové soutěže v České republice, zůstane i naše Beskydská amatérská hokejová liga nedohraná. „Ač nás to velice mrzí, přece jenom je to jubilejní desátý ročník, zdraví je přednější,“ podotýká předseda ligy Lukáš Skotnica. „Chybělo nám odehrát už pouze semifinále a finálový den, vzhledem k dané situaci jsme se ale rozhodli, ligový ročník ukončit bez vyhlášení mistra,“ dodává.

V letošní sezóně jsme poznali pouze vítěze základní části, kterým se stal celek HC Nebory. Vyhlášení byli také nejlepší hráči sezóny - nejlepším střelcem a zároveň vítězem v kanadském bodování se stal Mi-

roslav Mucha z HC Nebory, nejlepším gólman pak Marian Franek, který hájí branku stejného celku. Přesunuto bylo také charitativní utkání „Hokejem pro dobrou věc“, během kterého vybíráme peníze na pomoc nadaci „Nikdy nejsi sám“. Předběžný termín je momentálně druhá polovina srpna, ale vše bude záležet na tom, jak se bude momentální situace vyvíjet. Fotografie je vzpomínkou na mezinárodní hokejové utkání, které výběr naší ligy odehrál proti kanadskému celku v lednu letošního roku.

Petr Andráško, BAH
Foto: Archiv BAH

HC VLCI ČESKÝ TĚŠÍN ZVOU: „DĚTI, PŘIJĎTE MEZI NÁS“

Ač skončila letošní sezóna dřív, než jsme všichni očekávali, již dnes pracujeme na sezóně nové. Pro děti, které musí svůj volný čas trávit momentálně doma, připravujeme ve spolupráci s Českým svazem ledního hokeje velké množství online aktivit, které jsou pro ně vodítkem, jak se správně připravovat na novou sezónu z domova.

Zároveň bychom rádi oslovili všechny děti, které mají zájem si vyzkoušet, jaké to je být hokejistou, aby se do výzvy #hokejdoma

zapojili také, všechny potřebné informace naleznou na webové stránce www.hc-tesin.cz, v sekci Tréninky/#hokejdoma. Přípravě se můžete věnovat třeba na zahradě, v parku, doma sami nebo třeba s rodiči i sourozenci.

Po skončení tohoto nouzového stavu zveme všechny nové děti na letní přípravu, o jejím zahájení budeme informovat na webu či Facebooku oddílu.

Martin Antepec, HC Vlců Český Těšín
Foto: Archiv HC Vlců ČT

Excelentní výkony studentů Obchodní akademie v silovém čtyřboji

Na první pohled byste to možná nepoznali, ale naši školu navštěvují jedni z nejlepších silových čtyřbojářů celé republiky! Dívčí i chlapecký tým postoupil až do krajského kola silového čtyřboje ve čtvrtek 5. 3. 2020 pořádaném Střední školou techniky a služeb v Karvině. Soustavná příprava studentů nesla své ovoce i zde. Dívky sice bodově zaujaly druhé místo za Gymnáziem z Opavy, nicméně kdyby se hodnotila také estetická stránka pohybu, pak by stály na příčce nejvyšší. Zmíníme jen, že v okresním kole nejlepší individuální výkon soutěže podala Dorka Bonczková se 185 body a na třetím místě v celkovém pořadí skončila Radana Dudová se 168 body. Chlapci se také neustále posouvají. Obsadili krásné 2. místo s postupem do republikového finále. Chtěli zabojoval o medailové pozice (bylo to velmi re-

álné), žel současná situace nám nepřála a soutěž byla zrušena. Vyjma družstva bychom určité dosáhli i na nejlepší individuální výkony. Lukáš Bartošek mohl být úplně nejlepším v republice ve vznosech, zkuste si jich doma udělat 49 a dotahovat na 50 nebo udělat 27 velmi poctivých shybů s přestávkou 1 vteřiny jako Marek Pszczółka. Zmíníme-li okresní kolo, zde obsadil za jednotlivce právě Marek celkové 3. místo.

Na těšinské Obchodní akademii má pohyb a sport vedle ekonomie, obchodování a účtování své místo!

Těšíme se na žáky budoucích prvních ročníků, možná i mezi nimi se najde nový sportovní talent!

Mgr. Ondřej Zwierzyna,
Mgr. Jana Sikorová,
vyučující tělesné výchovy

PRŮKAZ ENERGETICKÉ NÁROČNOSTI BUDOVY

- Odborné posudky pro Nová Zelená Úsporám
- Výpočty tepelných ztrát
- Měření, kontrola a vyhodnocení účinnosti kotlů a klimatizací

STAVEBNÍ PROJEKTY

- Stavební projekty (domy, garáže, přístřešky, vestavby)
- Vyřizování stavebních formalit (stavební povolení, ohláška)

EMTEST spol. s r.o.
www.emtest.eu

558 731 080, 558 712 129, 608 368 378
Kancelář: Hrabínská 1951/50c, Český Těšín
e-mail: emtest@emtest.eu

MĚSTSKÁ KNIHOVNA
ČESKÝ TĚŠÍN

Kvíz

ČESKÝ TĚŠÍN

100 let města

Otázka č. 5
Květen 2020

Jaký název nese
římskokatolický kostel
v Masarykových sadech?

Zapojte se do SOUTĚŽE k 100. výročí vzniku Českého Těšína

"Rozdělení Těšína roku 1920 na Český Těšín a Cieszyn se citelně dotklo místních občanů v jejich každodenním životě. Zásadní změny pocitovaly všechny věkové skupiny. Zatímco Cieszyn přišel o důležité železniční spojení a průmysl, Český Těšín byl odříznut od historického centra, správních úřadů, kulturních a školských zařízení, ale i všech kulturních objektů. Jediným prostorným sakrálním objektem, patřícímu jezuitskému řádu, byl římskokatolický kostel v Masarykových sadech, postavený roku 1894. Při chrámu sloužili trvale kněží, proto byl

vybrán jako nový farní kostel pro místní věřící. Již v říjnu roku 1920 zde byly založeny nové farní matriky. Evangelíci a Židé o své církevní objekty přišli. Na polském území zůstal evangelický, tzv. Ježíšův kostel na ulici Wyższa Brama i hlavní židovská synagoga na ulici Bóznica. V roce 1921, po roztržce mezi jednotlivými skupinami uvnitř evangelického sboru, vznikly v Českém Těšíně dva samostatné sbory - finančně silnější sbor německý, „šlonzácký“ a druhý sbor polský. Německý sbor vybudoval v roce 1927 kostel Na Rozvoji a polský sbor pak roku 1932 kostel Na Nivách. Nově založená církev československá, která se po roce 1920 rozšířila na Těšínsko, postavila v roce 1929 vlastní kostel na ulici Frýdecké č. 28. Rovněž adventisté sedmého dne si po rozdělení města vytvořili samostatný sbor, který v roce 1924 dokončil stavbu své modlitebny na ulici U Modlitebny č. 8 na Brandýse. Při sčítání lidu v roce 1930 se 6 293 českotěšínských obyvatel hlásilo k římskokatolické církvi,

2 568 k evangelické, k Církvi československé 163 a k židovskému vyznání pak 1 148 osob. Židovská náboženská obec byla rozště-

pena do několika skupin, z nichž každá se dožadovala vlastní modlitebny. Nejpočetnější sdružení Schomre Schabos (Strážci šabatu) si na ulici Božkově č. 16 v roce 1928 postavilo synagogu, ve které od roku 1935 byly zřízeny i rituální lázně. Další modlitebna byla vybudována v roce 1929 ortodoxním spolkem Machsike Hatora (Zachovávající právo) na Alšově ulici č. 7. V roce 1932 byla postavena na ulici Vrchlického č. 8 synagoga obecní. Dodnes se zachovala pouze synagoga na ulici Božkově. Palčivým problémem, který musel být neodkladně řešen, bylo zřízení městského hřbitova, který v novém mladém městě nebyl. Neboťtíci byli převáženi do Polska, nebo na hřbitov ve Svibici a v Mostech. Z formálních, hygienických, ale i praktických důvodů to bylo velmi komplikované. Situace byla vyřešena, když v roce 1924 na původním katastru obce Mosty započala firma Fulda stavební práce spojené s úpravou terénu a výstavbou správních budov hřbitova. Podle požadavku jednotlivých konfesí byla pravá část hřbitova od hlavního vchodu určena evangelíkům a levá strana katolíkům. Od 50. let 20. století nebyl na toto rozdělení brán zřetel. Odděleně bylo umístěno pohřebiště pro občany izraelského vyznání. V roce 1926 si zde židovská obec postavila vlastní hřbitovní kapli s márnici. Hřbitov byl zničen za nacistické okupace, kaple byla zachována a později sloužila jako sklad rakví. Náboženství spoluvytvářela historii města, formovala jeho směr a i dnes ve společnosti plní významnou, pozitivní roli.

Na území Českého Těšína v současnosti působí: církev Římskokatolická, Evangelický sbor a. v. Českobratrské církve evangelické, Slezská církev evangelická a. v., sbor Církve bratrské, Apoštolská církev, sbor Církve adventistů sedmého dne, Křesťanský sbor, sbor Luterské evangelické církve augsburského vyznání, Křesťanské společenství, z. s., Starokatolická církev, Centrum buddhismu Diamantové cesty a Náboženská společnost Svědkové Jehovovi.

Velmi zajímavá situace nastala po rozdělení města pro katolickou církev. Hranice diecéze totiž nekopírovaly státní hranice, takže území Českého Těšínska spadalo po správní stránce pod polskou Vratislav. K řešení stavu došlo až po druhé světové válce, kdy v roce 1947 byly dvě československé části diecéze vyňaty z pravomoci vratislavských arcibiskupů. Rozhodnutím papeže Pia XII. z nich byla vytvořena Apoštolská administratura podřízená přímo Vatikánu se sídlem v Českém Těšíně. Prvním apoštolským administrátorem byl ThDr. František Onderek. Apoštolská administratura byla zrušena 30. prosince 1977 a území bylo připojeno k olomoucké arcidiecézi. Od roku 1996 náleží pod správu diecéze ostravsko-opavské.

Náboženství a církevní
stavby v Českém Těšíně

Fotografie: Kostel Církve bratrské: František Zajac
Archivní kniha ČESKÝ TĚŠÍN Příběh města na levém břehu řeky

Vážení čtenáři! Kvíz 100 let města pokračuje dále, jen z důvodu současné situace, která si vyžádala také uzavření knihoven, trochu pozměníme pravidla. Všechny odpovědi za měsíc březen, duben i květen si prozatím ponechtejme doma. Včas vás budeme informovat, kdy a kam je můžete odevzdat. Losování vyherců proběhne až po té. **Přejeme hodně zdraví a dobrou mysl!**

Odpověď č. 5 / KVĚTEN 2020

Jaký název nese římskokatolický kostel v Masarykových sadech?

Vaše odpověď

Jméno a příjmení Kontakt (e-mail nebo telefon)